
**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
STRATEGII ROZWOJU MIASTA ŁOWICZA
NA LATA 2015-2023**

2022 ROK

Łowicz, maj 2023 r.

Strategia Rozwoju Miasta, to długookresowy plan działania określający strategiczne cele rozwoju, przyjmujący kierunki i priorytety działania (cele operacyjne i zadania realizacyjne), a także alokację środków finansowych, niezbędnych dla realizacji przyjętych celów i zadań. Strategia jako dokument kluczowy musi podlegać zmianom, a także nieustannemu monitorowaniu i weryfikacji celów, zadań oraz sposobów ich realizacji. Służą temu corocznie składane sprawozdania z realizacji strategii, które obrazują stopień realizacji strategii oraz uświadomić mają istniejące wciąż problemy wynikające ze zmian zachodzących w mieście i jego otoczeniu, a także we wzajemnie powiązanych sferach: gospodarczej, społecznej, przestrzennej i środowiskowej. Wszystkie działania wskazane w strategii służyć mają realizacji celu nadrzędnego – zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz podnoszeniu jakości życia społeczności lokalnej, przy wykorzystaniu zasobów Miasta.

Strategia Rozwoju Miasta Łowicza została uchwalona na lata 2015-2023 i została przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Łowiczu NR XIII/91/2015 z dnia 24 września 2015 w sprawie uchwalenia "Strategii Rozwoju Miasta Łowicza 2015-2023".

Niniejszy dokument jest opracowaniem zawierającym opis działań podejmowanych przez Miasto Łowicz w roku 2022. Przy jego utworzeniu zastosowano metodę porównawczą, analizując założenia strategii z informacjami i dokumentami otrzymanymi z wydziałów Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych Miasta, przy współpracy z osobami pełniącymi funkcje zarządcze we wszystkich obszarach tematycznych.

Cele strategiczne w Strategii Miasta Łowicza zostały sprecyzowane w 10 programach strategicznych. Dla każdego programu określono pakiet zadań strategicznych koniecznych do realizacji dla osiągnięcia zamierzonych celów. Monitoring strategii prowadzony jest w układzie rocznym i przedstawiany Radzie Miejskiej w Łowiczu na posiedzeniach komisji stałych oraz sesji Rady.

Bazując na części diagnostycznej Strategii (tj. analizie SWOT) oraz określonych misji miasta ujętych w celach strategicznych w perspektywie najbliższych lat, Urząd Miejski w Łowiczu w 2022 roku realizował zadania w sposób następujący:

CEL STRATEGICZNY I.

***Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta
w celu zwiększenia zamożności i efektywnego
zwalczania bezrobocia***

PROGRAM STRATEGICZNY:

Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zasobów ludzkich

ZADANIE 1.

***Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego
do potrzeb współczesnego rynku pracy***

Kształcenie zawodowe jest zadaniem Powiatu łowickiego. Bazę szkół ponadpodstawowych tworzą placówki, z których każda ma swą znaczącą tradycję i wypracowany przez lata profil kształcenia, niemniej jednak rokrocznie oferta edukacyjna jest wnikliwie analizowana przez Wydział Edukacji, Kontroli i Zarządzania Jednostkami Starostwa Powiatowego w Łowiczu, tak, by w jak najbardziej optymalny sposób odpowiadać na preferencje uczniów stojących przed wyborem dalszej drogi edukacji.

Dane o strukturze szkolnictwa zawodowego – kierunki (grupy) kształcenia:

- technik ekonomista;
- technik rachunkowości;
- technik spedytor;
- technik handlowiec;
- technik programista;
- technik agrobiznesu;
- technik informatyk;
- technik inżynierii środowiska i melioracji;
- technik logistyk;
- technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki;
- technik technologii żywności;
- technik żywienia i usług gastronomicznych;
- mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych;
- technik mechatronik;
- technik informatyk;
- technik elektryk;
- technik mechanik;
- technik pojazdów samochodowych;
- technik budownictwa;
- technik automatyzacji sterowania ruchem kolejowym;
- technik mechanik lotniczy;
- mechanik pojazdów samochodowych;
- kierowca mechanik;
- elektryk;
- fryzjer;

- sprzedawca;
- monter mechatronik;
- lakiernik samochodowy;
- blacharz samochodowy;
- ślusarz;
- operator obrabiarek skrawających;
- operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych;
- operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych;
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie;
- murarz-tylnkarz;
- betoniarz-zbrojarz;
- operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego;
- cukiernik;
- piekarz;
- przetwórcza mięsa;
- kucharz;
- fotograf.

CEL STRATEGICZNY I.

***Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta
w celu zwiększenia zamożności i efektywnego
zwalczania bezrobocia***

PROGRAM STRATEGICZNY:

Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zasobów ludzkich

ZADANIE 2.

Promocja nauki

a) Przyznanie stypendiów naukowych dla najzdolniejszych uczniów przez Burmistrza Miasta Łowicza za rok szkolny 2021/2022

Wysokość stypendiów zróżnicowano w zależności od osiągniętych wyników w nauce dla uczniów mieszkających na terenie Łowicza oraz wydzielono oddzielną pulę dla uczniów łowickich szkół mieszkających poza miastem, na tzw. stypendia dyrektorskie.

Łączna liczba złożonych wniosków – 158

Liczba złożonych wniosków ze szkół:

- Szkoła Podstawowa nr 1 – 32 wniosków
- Szkoła Podstawowa nr 2 – 45 wniosków
- Szkoła Podstawowa nr 3 – 15 wniosków
- Szkoła Podstawowa nr 4 – 24 wnioski
- Szkoła Podstawowa nr 7 – 32 wniosków
- Pijarska Szkoła Podstawowa Królowej Pokoju – 10 wniosków

Wśród tych wniosków zostało wybranych:

5 laureatów i finalistów konkursów kuratorskich wśród dzieci mieszkających na terenie Łowicza:

- 1 uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 2 (PODWÓJNY FINALISTA) – 450 zł/m-c;
- 1 uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 7 z Oddz. Integr. (Finalista) – 400 zł/m-c;
- 2 uczniów z Pijarskiej Szkoły Podstawowej Królowej Pokoju (Laureat, Finalista) - po 400 zł/mc;

1 laureat konkursów kuratorskich wśród dzieci mieszkających poza terenem Miasta Łowicza:

- 1 uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 3 (PODWÓJNY LAUREAT) – 450 zł/m-c.

11 tzw. „Perełek”, uczniów, którzy na koniec roku szkolnego mieli najwyższe średnie. Został zaproponowany następujący podział:

- a) na klasy IV - VI szkół podstawowych, tu kryterium była średnia 5,5, a w tej grupie są uczniowie, którzy mieli średnią powyżej 5,8 – w sumie 4 uczniów:
  - 1 uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 1 – 300 zł/m-c;
  - 3 uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 7 z Oddz. Integr. – 300 zł/m-c;
- b) na klasy VII i VIII szkoły podstawowej, gdzie średnia kwalifikująca do otrzymania stypendium wynosiła 5,0, a uczniowie będący w tej wyróżnionej grupie mieli średnią powyżej 5,6 – w sumie 7 uczniów:
  - 1 uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 1 – 380 zł/m-c;
  - 1 uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 3 – 380 zł/m-c;
  - 4 uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 4 – 380 zł/m-c;

- 1 uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 7 z Oddz. Integr. (w tym najwyższa średnia 5,83 w klasach VIII) – 380 zł/m-c.

131 uczniów mieszkających w Łowiczu spełniających kryteria zawarte w Uchwale Rady Miejskiej, tj. średnia 5,5 dla klas IV - VI, 5,0 - dla klas VII i VIII oraz 27 dzieci uczących się w łowickich szkołach, a mieszkających poza Łowiczem, tzw. stypendia dyrektorskie. Kwota stypendium w przedziale 200 zł. – 250 zł. za miesiąc.

Stypendia od strony finansowej:

- Miasto Łowicz – 61 140,00 zł;
- Z poza budżetu Miasta Łowicza – 13 840,00 zł;
- Łącznie: 74 980,00 zł.

b) Konkurs na najlepszą pracę dyplomową (licencjacką, inżynierską, magisterską, doktorancką) dotyczącą problematyki związanej z Miastem Łowiczem

Konkurs na najlepszą pracę dyplomową (licencjacką, inżynierską, magisterską, doktorancką), dotyczącą problematyki związanej z Miastem Łowiczem, zwany dalej Konkursem zainicjowany został przez Burmistrza Miasta Łowicza i realizowany jest przez Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Łowiczu. Celem konkursu jest upowszechnienie dziedzictwa kulturowego Łowicza, promocja badań dotyczących zagadnień społecznych i gospodarczych związanych z historią i dniem współczesnym Miasta Łowicza oraz wyróżnienie i nagrodzenie autorów najlepszych prac z tych dziedzin. W 2022 roku do konkursu zgłoszono 5 prac.

Komisja konkursowa przyznała dwa wyróżnienia w wysokości 500 zł każde w XVIII edycji Konkursu na najlepszą pracę dyplomową dotyczącą problematyki związanej z Miastem Łowiczem. Przy ocenie pracy został wzięte pod uwagę poziom merytoryczny, dobór źródeł, pogłębiona analiza zjawisk związanych z tematyką konkursu, samodzielność formułowania wniosków, komunikatywność przekazu, jak i walory popularyzatorskie.

Wyniki konkursu:

- ✓ **I otrzymała Martyna Kuś- Rudnicka** - praca dyplomowa pt.: *"Boże Ciało w Łowiczu w perspektywie teorii widowiska kulturowego"*.
- ✓ **II otrzymała Alina Guzek** - praca dyplomowa pt.: *"Jan Wegner jako popularyzator historii Łowicza i regionu. Biobibliografia"*

Udział:

- Marta Krawczyk - *„Zabudowa Uzupełniająca historyczną pierzeję ulicy Zduńskiej w Łowiczu”*.
- Julia Maria Nowogórska - *„Rola tradycji w kształtowaniu tożsamości rodziny na przykładzie obchodów Bożego Ciała w Łowiczu na podstawie badań własnych”*.

- Patrycja Kołaczyńska - „Centrum Kultury Łowickiej w Łowiczu”.

CEL STRATEGICZNY I.

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zasobów ludzkich

ZADANIE 3.

Stymulowanie jakości kształcenia oraz wspomaganie jakościowego rozwoju szkolnictwa

a) Realizacja projektu unijnego „Erasmus Plus” w szkołach podstawowych

Szkoła podstawowa nr 2 oraz Szkoła Podstawowa nr 3 w Łowiczu w latach 2019 – 2022 uczestniczyły w projekcie unijnym Erasmus Plus skierowanym do uczniów szkół.

Projekt początkowo zakładał termin zakończenia uczestnictwa w 2021 roku. Ze względu na obostrzenia związane ze stanem zagrożenia epidemicznego, aneksem do umowy finansowej, data została zmieniona do 01.08.2022 r.

Kwota dofinansowania dla SP 2 to 31 766 Euro; zaś dla SP 3 – 22 350 Euro; 80 % uzyskanych środków w/w szkoły otrzymały w roku szkolnym 2019/2020, natomiast pozostałe 20 %, musiały zabezpieczyć organ prowadzący, jednakże szkoły otrzymały zwrot po złożeniu raportu końcowego w 2021 roku.

Pozyskane środki – Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), Narodowa Agencja Programu Erasmus Plus. Celem projektu było m.in. doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym przez uczniów, uświadamianie im potrzeby nauki języków obcych, poznawanie kultury innych krajów, tradycji, obyczajów itp.

Szkoła Podstawowa nr 3:

Kwoty:

- **2020 r. – 12 000,00 zł;**
- **2021 r. – 25 430,00 zł;**
- **2022 r. – 65 745,83 zł.**

Przeznaczenie: rozwój zdolności językowych uczniów, rozwój kompetencji społecznych i komunikacyjnych, przybliżenie kultury krajów Unii Europejskiej, rozwój kompetencji językowych oraz rozwój metodyczny nauczycieli.

Pozyskano środki z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodowa Agencja Programu Erasmus Plus.

b) „Łowicka integracja to wysokiej jakości edukacja”

Zakład Ekonomiczno-Administracyjny w Łowiczu jest autorem i jednostką realizującą projekt pn. „Łowicka integracja to wysokiej jakości edukacja” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa XI Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności, Działanie XI.1 Wysoka jakość edukacji, Poddziałanie XI.1.1 Edukacja przedszkolna.

Projekt realizowany jest w okresie od 1 sierpnia 2022r. do 30 czerwca 2023r. w Przedszkolu nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi „Jaś i Małgosia”, Przedszkolu nr 3 „Pszczółka Maja” oraz Przedszkolu nr 1 „Stokrotka”. Projekt został przygotowany na podstawie danych uzyskanych od dyrektorów tych jednostek. Całkowita wartość projektu wynosi 599 948,75 zł, w tym dofinansowanie 509 903,75 zł, wkład własny niefinansowy 90 045,00 zł. Projekt obejmuje następujące zadania:

- rozszerzenie oferty edukacyjnej o organizację i prowadzenie dodatkowych zajęć wspierających na rzecz zwiększania szans edukacyjnych dzieci w zakresie wyrównywania stwierdzonych deficytów;
- doposażenie bazy dydaktycznej w specjalistyczny sprzęt, materiały i pomoce dydaktyczne;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie umiejętności i kompetencji niezbędnych do pracy z dziećmi, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

CEL STRATEGICZNY I:

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków do rozwoju turystyki

ZADANIE 1:

Wzmacnianie infrastruktury usług turystycznych

a) Funkcjonowanie Punktu Informacji Turystycznej na Placu Stary Rynek 3

W ramach realizacji celu strategicznego od 2017 roku uruchomiony został Miejski Punkt Informacji Turystycznej w celu obsługi ruchu turystycznego. Punkt Informacji Turystycznej zlokalizowany jest w kamienicy na Placu Stary Rynek, a prowadzony jest przez pracowników Wydziału

Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Łowiczu i sezonowego pracownika (studenta) na umowę zlecenie.

Całoroczny Miejski Punkt Informacji Turystycznej w Łowiczu, ze zwiększoną aktywnością w okresie sezonu turystycznego, funkcjonuje według poniższego harmonogramu:

- w sezonie letnim: od 1 czerwca do 30 września w godz. 8:00-16.00 od poniedziałku do piątku, w soboty i niedziele w godz. 10:00-18:00;
- poza sezonem letnim: od stycznia do 1 czerwca i od 1 października do 31 grudnia od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00.

Podstawowym realizowanym zadaniem jest:

- 1) zapewnienie wysokiej jakości usług poprzez udzielanie wszechstronnej, dostosowanej do potrzeb i sytuacji klienta/turysty informacji o walorach i atrakcjach turystycznych Gminy Miasto Łowicz oraz o infrastrukturze turystycznej;
- 2) gromadzenie i aktualizowanie baz informacyjnych dotyczących infrastruktury turystycznej;
- 3) dystrybucja i produkcja bezpłatnych dla turystów materiałów promocyjnych miasta typu: ulotki, foldery, mapy, przewodniki, pocztówki.
- 4) prowadzenie i administrowanie strony internetowej www.lowiczturystyczny.eu poświęconej informacji turystycznej dla odwiedzających Łowicz (baza lokalowa, gastronomiczna).

Głównym zadaniem pracowników Wydziału w zakresie prowadzenia informacji turystycznej jest doradzanie zainteresowanym osobom oraz informowanie ich o walorach i atrakcjach turystycznych Łowicza i regionu, o świadczonych usługach turystycznych (np. bazie lokalowej, gastronomicznej, ale także kulturalno-rozrywkowej), o warunkach klimatycznych, transporcie. W ramach obowiązków pracownicy udostępniają turystom indywidualnym i grupowym przewodniki, mapy, katalogi, rozkłady jazdy. Aby dobrze wywiązać się z tych zadań, gromadzone są odpowiednie informacje, które stale są uaktualniane. W tym celu nawiązywane są kontakty i współpracuje z właścicielami obiektów turystycznych, gastronomicznych, z przewodnikami turystycznymi, lokalnymi władzami. W 2022 w okresie letnim do punktu przybyło 1019 turystów z Polski oraz krajów zagranicznych.

b) Integracja różnych systemów transportu zbiorowego „Rowerowe Łódzkie”

W ramach m.in. wzmocnienia potencjału turystycznego miasta Łowicza w 2018 roku powstało 12 stacji rowerowych na 12 stanowisk z 96 rowerami miejskimi, zlokalizowanych na gruntach będących własnością Gminy Miasto Łowicz: ul. Dworcowa, pl. Stary Rynek, pl. Nowy Rynek, ul. Starzyńskiego (Targowica Miejska), ul. Sadowa, ul. Medyczna, ul. Podleśna, ul. Kaliska (przy ul. Włókienniczej), ul. Kaliska (Pływalnia OSiR), ul. Jana Pawła II (OSiR), ul. Armii Krajowej, ul. Grunwaldzka (SP3).

Projekt realizowany był we współpracy z Samorządem Województwa Łódzkiego z dofinansowaniem zewnętrznym ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi priorytetowej III Transport Działanie III.1 Niskoemisyjny transport miejski Poddziałanie III.1.2 Niskoemisyjny transport miejski Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Inwestycja jest częścią systemu wypożyczania rowerów. Poza Łowiczem w całym projekcie partnerskim bierze udział jeszcze 8 miast regionu: Zduńska Wola, Koluszki, Kutno, Łask, Łódź, Pabianice, Sieradz, Skierniewice oraz Zgierz. Dzięki temu istnieje możliwość wypożyczenia roweru i poruszaniu się również nim po najbliższej okolicy zwiedzając atrakcje turystyczne.

W celu rozpoczęcia korzystania z Systemu Rowerowe Łódzkie konieczne jest dokonanie rejestracji oraz wniesienie opłaty inicjalnej. Rejestracji można dokonać za pośrednictwem strony www.rowerowelodzkie.pl, dzwoniąc na Infolinię lub za pomocą aplikacji mobilnej Rowerowe Łódzkie dostępnych na smartfony: ANDROID lub iOS.

Ich główną cechą jest możliwość łatwego wypinania i oddawania do stacji w ramach systemu operatora rower można wypożyczyć/zwrócić na dowolnej stacji operatora. System komputerowy autoryzuje oraz rozlicza czas jazdy. Pierwsze pół godziny jazdy jest bezpłatne. Rowery miejskie, publiczne, stanowią dla mieszkańców Łowicza i przyjezdnych turystów jeden ze sposobów realizacji przemieszczenia się i zdobywa coraz większą popularność.

Liczba wypożyczenia rowerów – w 2022 roku łącznie zarejestrowano **8 657 wypożyczeń**. Łączna długość ścieżek rowerowych (dróg dla rowerów) w km – wynosi- **9,465 km**.

c) Aplikacja mobilna audioprzewodnika turystycznego na telefony komórkowe (smartfony)

W 2018 roku Urząd Miejski w Łowiczu dla zwiększenia atrakcyjności turystycznej zamówił i zakupił innowacyjne oprogramowanie aplikacji miejskiej mobilnej na telefony komórkowe - smartfony. Opracowanie merytoryczne szlaku z atrakcjami turystycznymi Łowicza (17 punktów na turystycznej mapie Łowicza) w formie spaceru ulicami miasta od Starego Rynku do Nowego Rynku i z powrotem do Starego Rynku powstało w Wydziale Kultury, Sportu i Turystyki przy współpracy z Kołem Przewodników im. Anieli Chmielińskiej działającym przy Oddziale PTTK w Łowiczu.

Audioprzewodnik w formie aplikacji na telefon to rozwiązanie, które umożliwia zwiedzającym zwiedzanie wykorzystując własne urządzenie i słuchawki. Aplikację można bezpłatnie pobrać z odpowiedniego sklepu (App Store dla aplikacji na telefony z systemem iOS, lub Google Play™ dla urządzeń z systemem Android).

Wystarczy pobrać aplikację na swój telefon i można rozpocząć zwiedzanie. Aplikacja działa w trybie ręcznym. Zwiedzający uruchamia nagranie wybierając je z listy, lub z mapy, która jednocześnie pokazuje aktualną lokalizację zwiedzającego. Głos lektora poprowadzi turystę przez całą trasę wycieczki. Podczas spaceru prezentowane są opisy mijanych zabytkowych obiektów, historia miasta, anegdoty i legendy.

Audioprzewodnik to rozwiązanie, dzięki któremu poznawanie historii, kultury, sztuki, ciekawostek o danym obiekcie, wystawie lub innym wydarzeniu odbywa się w swobodny sposób. Osoby korzystające z audioguide, mają pełną kontrolę nad odsłuchiwanym materiałem – w każdej

chwili mogą zatrzymać odtwarzane nagranie, regulować głośność, ponownie wysłuchać dane komunikaty. Aplikacja dostępna jest w trzech wersjach językowych: polskim, angielskim, a od 2022 roku także w języku niemieckim.

Dzięki aplikacji turysta ma możliwość zapoznania się z historią Łowicza oraz jego zabytków. Spacer rozpoczyna się na Starym Rynku. Poszczególne miejsca, o których można się dowiedzieć podczas przechadzki to: ratusz, muzeum, Aleja Gwiazd, kościół oo. Pijarów, Al. Sienkiewicza, kościół Sióstr Bernardynek, pomnik Artura Zawiszy Czarnego, ul. Browarna, ul. Zduńska, Nowy Rynek, Kościół Św. Ducha, ul. Kozia, ul. Podrzeczna i Bazylika Katedralna. Aby ułatwić turystom orientację w terenie, do każdego z obiektów dodano jego zdjęcie.

d) Wystawa „Znani, wielcy – gościnnie na Ziemi Łowickiej & Znani Łowiczanie w Polsce i Świecie”

Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Łowiczu przygotował wystawę plenerową składającą się z 20 dwustronnych tablic wykonanych z płyty PCV. Na poszczególnych planszach widnieją zdjęcia lub portrety znanych osób związanych z Łowiczem oraz wybitnych osobistościach odwiedzających miasto na przestrzeni wieków w celach popularyzowania i utrwalania wiedzy w świadomości mieszkańców i przyjezdnych turystów o wielowiekowym i historycznym znaczeniu Łowicza w Polsce i w świecie.

Wystawa została sfinansowana ze środków budżetowych Miasta Łowicza i dostępna bezpłatnie dla mieszkańców i turystów odwiedzających nasze miasto. Usytuowana jest na Starym Rynku w sąsiedztwie Bazyliki Katedralnej – ścisłym centrum miasta. Była dostępna dla mieszkańców przez cały 2022 rok.

e) Wystawa plenerowa „Jedynie takie Boże Ciało – okno na świat” zawitała w czerwcu 2022 roku do miasta partnerskiego Łowicza - Lublińca

Wystawa została stworzona z prac, które brały udział w konkursie fotograficznym (zgłoszone zostały 34 fotografie, z czego do wystawy użyto 10 fotografii). Procesja Bożego Ciała znajduje się na liście arcydzieł ustnego i niematerialnego dziedzictwa ludzkości, którą prowadzi Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO).

Wystawa pt. "Jedynie takie Boże Ciało-okno na świat" udostępniona przez Miasto Łowicz była prezentowana w sali wystawienniczej przy Muzeum Pro Memoria Edith Stein przy ul. E. Stein 2 w Lublińcu w dniach od 22 lipca do 5 sierpnia 2022r. w celach promowania dziedzictwa kulturowego ziemi łowickiej jak również zachęcenia mieszkańców partnerskiego miasta Lublińca do odwiedzenia Łowicza.

f) Opracowanie map i przewodników szlaków turystycznych

W celu wzbogacenia oferty turystycznej skierowanej do mieszkańców oraz turystów Wydział Kultury Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Łowiczu we współpracy z PTTK Odziałem w Łowiczu opracował i wydał nowe bezpłatne foldery w czterech obszarach tematycznych: "Barok co krok... - spacer szlakiem łowickiego baroku", "Szlakiem filmowym po Łowiczu", "Szlakiem literackim po Łowiczu", "Szlakiem żydowskim po Łowiczu".

Dodatkowo przygotowany został folder o Baszcie Generała Stanisława Klickiego oraz mapa turystyczna Łowicza wydzierana i składana obejmująca plan miasta uwzględniający aktualne nazewnictwo ulic, legendę ze spisem ulic, wyszczególnienie najważniejszych miejsc turystycznych, bazy hotelowo-gastronomicznej. Powyższe materiały można bezpłatnie otrzymać w Miejskim Punkcie Informacji Turystycznej. W 2022 roku Miasto Łowicz wydało kolejną wersję wyrwanej mapki turystycznej Łowicza, którą turyści odwiedzający punkt mogli otrzymać bezpłatnie.

CEL STRATEGICZNY I:

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków do rozwoju turystyki

ZADANIE 2:

Aktywna promocja walorów turystycznych miasta (ze szczególnym uwzględnieniem folkloru) przy współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego

a) Organizacja warsztatów ludowych w celu podtrzymywania tradycji kulturowej regionu łowickiego (zadanie publiczne)

Poprzez organizację warsztatów wśród turystów popularyzowane były walory, tradycje, zwyczaje i kultura regionu łowickiego. Prowadzone były zajęcia dla młodzieży z nauki ginących zawodów kultury ludowej „Księżaków”. Uczestnicy warsztatów samodzielnie wykonywali wycinanki łowickie, haftowali elementy dekoracyjne kwiatowe, pająki łowickie, kwiaty bibułowe, ozdabiali wydmuszki, pisanki, malowali obrazki z motywami ludowymi, lepili tradycyjne naczynia gliniane, rzeźbili w drewnie, śpiewali piosenki ludowe. Warsztaty odbywały się w sklepie Folkstar na Starym Rynku w okresie od 4 czerwca do 28 sierpnia 2022 roku dwa razy w tygodniu – soboty i niedzielę. Łącznie 13 weekendów w godz. od 12.00-18.00.

b) „Pieśnią, tańcem, słowem - upowszechnianie kultury ludowej Księżaków” (zadanie publiczne)

Zadanie w zakresie wspierania zespołów podtrzymujących tradycje regionu łowickiego (Stowarzyszenie Towarzystwo Dom Ludowy w Łowiczu realizowało zadanie pn.: „Pieśnią, tańcem, słowem - upowszechnianie kultury ludowej Księżaków”. Celem projektu była popularyzacja i ukazywanie piękna w prostocie kultury ludowej księżackiej, nie stylizowanej, nie „ulepszonej”. Stanowiącej dziedzictwo świadczące o naszej tożsamości regionalnej, ale i narodowej.

c) Dyżury licencjonowanych przewodników turystycznych dla turystów służące upowszechnianiu walorów turystycznych Miasta Łowicza w kraju i regionie (zadanie publiczne)

Zadanie polegało na prowadzeniu dyżurów przez licencjonowanych przewodników dla turystów w ramach upowszechniania wiedzy z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz zapoznania z zabytkami kultury i historią miasta Łowicza. Podstawowym celem dyżurów przewodnickich było poszerzenie oferty turystycznej dla grup turystycznych i turystów indywidualnych. Podczas dyżurów licencjonowany przewodnik oprowadza grupy turystów po mieście i przekazuje wiedzę na temat zabytków i dorobku kulturalnego miasta co miało na celu zwiększenie liczby turystów odwiedzających miasto Łowicz. W okresie objętym sprawozdaniem odbyło się łącznie 9 spacerów, prowadzonych przez licencjonowanych przewodników. W każdą niedzielę o godz. 13.00 przewodnik spotykał się z turystami przy siedzibie PTTK Oddział w Łowiczu na Starym Rynku 3. Dodatkowo w dniu 4.06.2022 został zorganizowany „Dzień Dziecka z przewodnikiem PTTK”, w ramach tego wydarzenia odbył się spacer z postaciami historycznymi dla dzieci i młodzieży.

c) PTTK Oddział w Łowiczu „Pieszko i na rowerze” (zadanie publiczne)

Realizacja zadania pn. „Pieszko, na rowerze i kajakiem z PTTK” zgodnie z harmonogramem zorganizowane zostały z zakresu turystyki kajakowej: 5 imprez kajakowych - VI Spływ Kajakowy Baby w kajaku, w którym udział wzięło 28 osób, II Spływ Kajakowy Tata i ja (34 osoby), IX Spływ „Z Soboty w sobotę” (42 osoby), III spływ nocny (22 osoby), XI spływ „Szlakiem dwóch zamków” (47 osób). Zorganizowano 2 imprezy kajakowe: Wakacje z Tratwą na Fali (139 osób). PTTK przeprowadziło także 4 imprezy z zakresu turystyki pieszej 4 imprezy – I Rajd Szlakiem Józefa Chełmońskiego, w którym udział wzięły 64 osoby, Rajd „Śniadanie u księcia Radziwiłła” (55 osób), Rajd na Rajd „Powitania Jesieni”, w którym udział wzięło 50 osób, Rajd Szlakiem Wielkiej Wojny (55 osób).

Z zakresu turystyki pieszo – rowerowej odbyły się 3 imprezy łącznie w imprezach zorganizowanych w ramach zadania publicznego udział wzięło 1069 osób.

d) Przyznanie tytułu „Gwiazdo łowicko” i odsłonięcie nowych tablic w chodniku przy Starym Rynku

4 września 2022 roku kolekcja "Gwiazd łowickich" powiększyła się o cztery nowe. Uroczystość odsłonięcia "Gwiazd" laureatów dorocznej nagrody odbywała się na w przestrzeni publicznej placu Starego Rynku w Łowiczu. Odsłonięto 4 nowe tablice, które stanowią kontynuację istniejącego szlaku w południowej pierzei Starego Rynku.

„Gwiazdo Łowicko” to nagroda przyznawana od 2011 r. Jej celem jest honorowanie twórców ludowych za ich wyjątkową działalność, propagowanie sztuki oraz pielęgnowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego.

W 2022 roku Komisja Opiniodawczo - Doradcza rozpatrzyła pozytywnie wnioski:

w kategorii twórczość ludowa „gwiazdę” otrzymali:

Joanna Bolimowska
Czesław Kocemba

w kategorii upowszechnianie i ochrona dóbr kultury ludowej „gwiazdę” otrzymali:

Eugeniusz Strycharski
Zbigniew Stań

e) Boże Ciało w Łowiczu - Procesja i Widowisko Prezentacji Sztuki Ludowej

Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa tradycyjnie rozpoczęła się 16 czerwca 2022 r. o godz. 10:30 uroczystą Mszą Świętą w Bazylice Katedralnej p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i Świętego Mikołaja w Łowiczu.

PROCESJA BOŻEGO CIAŁA

Po Mszy Świętej, zgodnie ze starym zwyczajem, wyruszyła procesja do czterech ołtarzy zlokalizowanych na terenie miasta. Trasa procesji prowadzić będzie z Bazyliki Katedralnej znajdującej się na Starym Rynku ulicami: 11 Listopada, Tkaczew i 3 Maja. Pierwszy ołtarz znajdował się będzie przed kościołem Ojców Pijarów. Drugi przed kościółkiem Świętego Leonarda i Świętej Małgorzaty na Końskim Targu. Trzeci przy skrzyżowaniu ul. Tkaczew i ul. 3 Maja, a ostatni, czwarty, przy dzwonnicy bazyliki. Powrót na Stary Rynek odbywać się będzie ul. 3 Maja.

Ołtarz pierwszy znajdował się przy kościele pw. Matki Bożej Łaskawej i Świętego Wojciecha i przygotowują go Ojcowie Pijarzy. Drugi przy kościele pw. Świętego Leonarda i Świętej Małgorzaty przy Końskim targu przygotowuje Cech Rzemiosł Różnych i Przedstawiciele Drobnej Przedsiębiorczości. Trzeci przy ul. Tkaczew (dawnym pawilonie PSS Społem „Kasia” mieszkańcy ulicy Spokojnej i ulic przyległych czyli dawnych Zielkowic I, a czwarty na Starym Rynku Wspólnoty Neokatechumenalne z parafii katedralnej.

WIDOWISKO PREZENTACJI SZTUKI LUDOWEJ

W roku 2022 nie było Parady Książaków i warsztatów ludowych, a stoiska z rękodziełem rozstawione zostały przy uliczce prowadzącej do Muszli Koncertowej w parku Błonie. Tam też odbywało się Widowisko Prezentacji Sztuki Ludowej. Imprezę poprowadzili znani i lubiani konferansjerzy: twórczyni ludowa Anna Staniszevska i przewodnik PTTK oraz gawędziarz Eligiusz Pietrucha. Na scenie zaprezentowały się zespoły ludowe.

Program:

- 14:00-14:10 Otwarcie prezentacji ludowych
- 14:10-14:40 Zespół Śpiewaczy „KSINZOKI”
- 14:45-15:00 Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca „ZDUNY”
- 15:10-15:25 Kapela ludowa „GIENIOLNI”
- 15:30-15:50 Dziecięcy Zespół Ludowy „KOCIERZEWIACY”
- 16:00-17:00 Dziecięco-Młodzieżowy Zespół Ludowy „KODERKI”*
- 17:05-17:30 Zespół Pieśni i Tańca „BLICHOWIACY”

Na stoiskach przy muszli można było zapoznać się także z wydawnictwami łowickiego Ośrodka Kultury związane z folklorem, które powstały w czasie pandemii (2020-2021) z projektów:

- Z gwarą za pan brat! - działania promujące folklor łowicki
- Gwara Księstwa Łowickiego. Wersja dla każdego vol.1
- Łowicka Kultura Ludowa na starej fotografii
- Chłopi Forever

Zmianie uległa lokalizacja straganów komercyjnych tzw. „bobików” i stoisk gastronomicznych. Zlokalizowane były na Targowisku Miejskim.

CEL STRATEGICZNY I:

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków do rozwoju turystyki

ZADANIE 3:

Budowa zbiornika retencyjnego w dzielnicy Górki

27 stycznia 2022 roku w Starostwie Powiatowym w Łowiczu miało miejsce podpisanie listu intencyjnego w sprawie utworzenia Lokalnego Partnerstwa do Spraw Wody na terenie powiatu łowickiego. Strony intencyjnego listu, mając za cel zapobieganie skutkom suszy na obszarze powiatu łowickiego oraz poprawę gospodarki wodnej na terenie powiatu, deklarują podjęcie wszelkich działań zmierzających do współpracy w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich.

List stanowi również potwierdzenie woli podjęcia partnerstwa zmierzającego do współpracy w wykorzystaniu posiadanego przez Strony potencjału merytorycznego i infrastrukturalnego w celu wypracowania wspólnych rozwiązań oraz współdecydowania o działaniach na rzecz poprawy gospodarki wodnej.

Zapisy listu stanowią, iż podjęte zostaną rozmowy i uzgodnienia, co do wypracowania „Planu rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2022-2030” zawierającego między innymi listę priorytetowych działań inwestycyjnych i remontowych na terenie powiatu oraz poprzez wspieranie akcji informacyjnych i edukacyjnych dotyczących racjonalnego gospodarowania wodą pod kątem bezpieczeństwa i potrzeb mieszkańców, jak i zabezpieczenia celów produkcyjnych i ochrony środowiska.

Pod listem, poza władzami Powiatu Łowickiego, podpisali się: Burmistrz Miasta Łowicza, Wójtowie Gmin: Zduny, Kiernoza, Nieborów, Bielawy, Chąšno, Domaniewice, Kocierzew Południowy, Łowicz, Łyszkowice, przedstawiciele Gminnej Spółki Wodnej w Zdunach, Domaniewicach i Kiernozi oraz Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW w Rogowie i Zarządu Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Łowiczu.

Powiat Łowicki, co wartym jest podkreślenia, został liderem partnerstwa.

List intencyjny, ustanawiający formalnie partnerstwo, będzie między innymi podstawą do podjęcia działań przez Powiat Łowicki, Miasto Łowicz, Gminy: Nieborów, Łowicz oraz Bielawy na drodze do pozyskania środków finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie” na budowę zbiornika retencyjnego. (źródło: lowicz24.eu).

Rada Powiatu Łowickiego przyjęła w budżecie Powiatu Łowickiego na 2023 rok środki w kwocie 160 000 złotych na wykonanie dokumentacji projektowej ZBIORNIKA RETENCYJNEGO przy rzece Bzurze w okolicach Otolic.

CEL STRATEGICZNY I:

***Dynamizowanie rozwoju gospodarczego
miasta w celu zwiększenia zamożności
i efektywnego zwalczania bezrobocia***

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków do rozwoju turystyki

ZADANIE 4.

Rewitalizacja śródmieścia

a) Rządowy Program Odbudowy Zabytków

W 2022 roku nie wykonywano inwestycji związanych z rewitalizacją Starego Rynku, ale Miasto przystąpiło do Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na obszarze Miasta Łowicza. Z wnioskiem o pozyskanie dofinansowania mogły wystąpić do ratusza osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku.

Rada Miejska w Łowiczu zaopiniowała pozytywnie 6 wniosków, które ubiegają się o dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych ze środków Programu:

1. Remont dachu kamienicy z 1 poł. XVII w. położonej Nowy Rynek 2 w Łowiczu”;
2. Remont zabytkowego budynku przy Placu Koński Targ 5 w Łowiczu (dawniej 1 Maja 5)”;
3. „Poprawa wizerunku Starego Rynku w Łowiczu, poprzez kompleksowy remont zabytkowej kamienicy Stary Rynek 9/10 w Łowiczu”;
4. Kompleksowe prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane cmentarza żydowskiego w Łowiczu”;
5. „Wykonanie prac remontowych i konserwatorskich dachu nawy południowej Bazyliki Katedralnej pw. Wniebowzięcia NMP w Łowiczu (XVII wiek)”;
6. „Konserwacja ołtarza głównego oraz remont okien prezbiterium, Łowicz, Kościół p.w. Matki Bożej Łaskawej i św. Wojciecha, OO. Pijarów (XVII w.)”.

b) Rządowy Program Odbudowy Zabytków

W roku 2022 przystąpiono do przebudowy ul. Mostowej z modernizacją mostu i budową ścieżki rowerowej od ul. Mostowej do ul. Warszawskiej w Łowiczu. Jest to zadanie inwestycyjne na granicy zabytkowego śródmieścia. Zakres prac obejmuje modernizację mostu na rzece Bzura, budowę ronda na skrzyżowaniu na ul. Mostowej ze skrzyżowaniem z ul. Starorzecze i ul. Tkaczew, ścieżkę pieszo-rowerową od istniejącej ścieżki na wale wzdłuż parku Błonie, przecinającą ul. Mostową wzdłuż Bzury, pod mostem kolejowym i do ul. Wyzwolenia, ze zjazdami na wysokości ul. Chrobrego i ul. Gdańskiej. Jest to ogromne zadanie inwestycyjne na które Miasto otrzymało dofinansowanie w wysokości 21,85 mln zł. Prace obecnie trwają a zakończenie jest przewidywane na połowę roku 2024.

CEL STRATEGICZNY I.

***Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta
w celu zwiększenia zamożności i efektywnego
zwalczania bezrobocia***

PROGRAM STRATEGICZNY:

Kreowanie warunków rozwoju potencjału gospodarczego

ZADANIE 1.

Zabezpieczenie i infrastrukturalne przygotowanie terenów dla rozwoju nowej działalności gospodarczej

a) Przygotowanie terenów inwestycyjnych do sprzedaży

Miasto Łowicz przygotowało do sprzedaży teren inwestycyjny w obrębie Korabka przy ul. Strzeleckiej Obręb (nr działek: 1006/13 o pow. 0,1173 ha, 1006/6 o pow. 0,1879 ha, 1003/33 o pow. 0,0007 ha, 1003/34 o pow. 0,6575 ha). Przystąpiono do porządkowania terenu, zlecono wykonanie zdjęć stacjonarnych i lotniczych, zaplanowano wykonanie operatu szacunkowego gruntu. Nieruchomość znajduje się w terenie oznaczonym w planie symbolem 4.182.P,KS. przeznaczenie: tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz obsługi komunikacji samochodowej. Zasady i warunki zagospodarowania terenu: dopuszcza się realizację obiektów o funkcji usługowej wyłącznie z zakresu handlu, usług produkcyjnych oraz usług komunalnych. Budynki (z wyjątkiem usługowych) o wysokości do 35 m licząc od poziomu terenu do najwyższego punktu przekrycia. Zakaz realizacji obiektów, w których działalność jest zaliczona do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których jest wymagane obligatoryjne sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Powyższe działania realizowane są w ramach projektu „Wdrażanie nowoczesnych standardów obsługi przedsiębiorcy” przez Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości przy współudziale Wydziału Gospodarki Gruntami, Planowania Przestrzennego i Rolnictwa, i zmierzają sprzedaży gruntów w oparciu o profesjonalną ofertę inwestycyjną przygotowaną zgodnie ze standardami PAIH (Polska Agencja Inwestycji i Handlu). Pomimo ogłaszanych przetargów teren nadal pozostaje w zasobach Miasta.

Ponadto w roku 2022 opracowano zdjęcia lotnicze, film lotniczy, ortofotomapę, interaktywną panoramę z zaznaczeniem kształtu i powierzchni terenu, zdjęcia stacjonarne dla:

- nieruchomości gruntowej położonej w obrębie Małszyce przy ul. Poznańskiej, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 454 o pow. 1,6490 ha,
- nieruchomości gruntowej położonej w obrębie Małszyce przy ul. Strzeleckiej, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 8082/14 o pow. 0,7995 ha,
- nieruchomości gruntowej położonej w obrębie Małszyce przy ul. Strzeleckiej, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka: nr 8082/15 o pow. 1,3509 ha.

b) Przygotowanie terenów inwestycyjnych do sprzedaży i sprzedaż (ul. J. Piłsudskiego)

W dniu 11 sierpnia 2022 roku odbył się przetarg, w którym została sprzedana niezabudowana nieruchomość położona w obrębie Kostka przy ul. J. Piłsudskiego, oznaczona w ewidencji nr 4303/1 o pow. 0,0767 ha. Nieruchomość posiada bezpośredni dostęp do drogi publicznej ul. J. Piłsudskiego, jest

niezagospodarowana, położona w sąsiedztwie zabudowy przemysłowej i usługowej. Nieruchomość znajduje się w terenie oznaczonym w planie zagospodarowania przestrzennego symbolem 5.154.U. - tereny zabudowy usługowej. Inwestor jest właścicielem Fabryki Mebli „Bodzio” i zamierza wybudować w Łowiczu meblowy pawilon handlowy.

CEL STRATEGICZNY I.

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Kreowanie warunków rozwoju potencjału gospodarczego

ZADANIE 2.

Stworzenie infrastruktury wspierającej rozwój przedsiębiorczości

a) Punktu Obsługi Inwestora (POI)

Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości realizując zadanie „Wdrażanie nowoczesnych standardów obsługi inwestora” wdrożył w budynku Urzędu Miejskiego w Al. Sienkiewicza 62 Punktu Obsługi Inwestora (POI). Obsługą punktu zajmują się pracownicy wydziału. W ramach zadania pozyskano sprzęt do funkcjonowania punktu, tj. odbiornik TV na statywie jezdny i bezprzewodowy system prezentacji (całość sfinansowana z projektu) przyjęto założenia dot. zakresu wsparcia świadczonego w POI:

- a) udzielanie zainteresowanym podmiotom informacji o warunkach i możliwościach prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania w gminie, dostępnych instrumentach wsparcia, zachętach inwestycyjnych, w tym prezentacja posiadanej przez JST oferty inwestycyjnej,
- b) podejmowanie działań sprzyjających nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów z inwestorami,
- c) organizowanie w razie potrzeby wizyt lokalizacyjnych inwestorów na terenie Miasta i współdziałanie z innymi podmiotami w tym zakresie,
- d) asystowanie inwestorom w niezbędnych procedurach administracyjnych i prawnych występujących w trakcie realizacji projektu inwestycyjnego,
- e) opieka poinwestycyjna – łącznie ze wsparciem firm, które już działają na terenie JST, utrzymywanie stałego kontaktu i pomoc w rozwiązywaniu bieżących kłopotów związanych w działalnością na terenie gminy,

- f) współdziałanie z jednostkami urzędu w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestorów oraz prowadzenia działań wspierających przedsiębiorczość,
- g) prowadzenie zakładki przeznaczonej dla inwestorów na portalu gminy zgodnie ze standardami PAIH; dbałość o aktualność informacji,
- h) aktualizacja danych dotyczących ofert lokalizacyjnych gminy w generatorze ofert inwestycyjnych Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.

CEL STRATEGICZNY I.

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Kreowanie warunków rozwoju potencjału gospodarczego

ZADANIE 3.

Zbudowanie i wdrażanie pro-gospodarczego systemu promocji miasta

a) Bieżące aktualizowanie informacji na stronie łowicz.biznesowy.eu

Pracownicy Wydziału Współpracy z Organizacjami, Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości w 2022 roku na bieżąco aktualizowali informacje na stronie internetowej, publikując treści z zakresu: szkoleń, projektów, wydarzeń oraz wsparcia i dofinansowań dla przedsiębiorców. Aktualizowana jest również baza przedsiębiorców oraz informacje o terenach inwestycyjnych. Informacje publikowane są również za pośrednictwem fanpage Miasta Łowicza na portalu Facebook.

b) Miasto Łowicz w projekcie „Wdrażanie standardów obsługi inwestora w samorządach województwa łódzkiego”

Miasto Łowicz zostało zakwalifikowane do projektu „**Wdrażanie standardów obsługi inwestora w samorządach województwa łódzkiego**” nr WND-POWR.02.18.00-00-0015/19, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt ten skierowany jest do samorządów naszego regionu, które chcą podnieść jakość obsługi inwestorów, dzięki wprowadzeniu jednolitych standardów rekomendowanych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. W ramach udziału w projekcie pracownicy Wydziału Współpracy z Organizacjami

Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości pozyskali wiedzę niezbędną do obsługi inwestora, a także przygotowanie do negocjacji.

Kończąc pozytywnie etap pierwszy zakwalifikowano się do etapu drugiego, w ramach którego realizowane będą:

1. **Szkolenia z zakresu potrzeb wdrażania standardów obsługi inwestora.** Na szkoleniach poruszone zostaną następujące tematy:
  - a) Promocja JST w pigułce (Jak stworzyć dobre materiały promocyjne? Strona internetowa przyjazna dla inwestora).
  - b) Prezentacja ofert inwestycyjnych (Oferta inwestycyjna- towar, który chcemy sprzedać. Generator ofert inwestycyjnych jako narzędzie do obsługi inwestora).
2. **Doradztwo indywidualne w zakresie wdrożenia standardów obsługi Inwestora** przez JST w wyznaczonym Punkcie Obsługi Inwestora (POI). Usługi doradcze będą prowadzone w formule zdalnej i/lub stacjonarnej dla pracowników zajmujących się obsługą inwestora w JST.
3. **Wdrożenie lub modernizacja procedury obsługi inwestora w JST** w tym m.in.:
  - a) wykonane zostaną i poddane obróbce zdjęcia stacjonarne i lotnicze dla ofert inwestycyjnych typu brownfield i/lub greenfield,
  - b) przygotowane zostaną foldery dla ofert inwestycyjnych w wersji papierowej i elektronicznej,
  - c) wykonany zostanie komplet opisu stron internetowych (przetłumaczonych na 2 języki zgodnie z wytycznymi Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.),
  - d) dokonana zostanie analiza przedtransakcyjna terenów typu „due diligence”,
  - e) zakupiony zostanie sprzęt audiowizualny do prezentacji ofert inwestycyjnych podczas spotkań z przedsiębiorcami.
4. **Budowa lokalnych sieci współpracy na rzecz obsługi inwestora dla pracowników samorządowych.**
5. **Przeprowadzenie końcowych audytów w JST.**

W drugiej ścieżce projektu pozyskano wyposażenie do Punktu Obsługi Inwestora (POI) – TV na statywie z adapterem do transmisji bezprzewodowej.

CEL STRATEGICZNY I.

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Kreowanie warunków rozwoju potencjału gospodarczego

ZADANIE 4.

Opracowanie i wdrażanie zasad pro-rozwojowej polityki budżetowej i inwestycyjnej miasta

a) Działalność Wydziału do Spraw Pozyskiwania Środków Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Łowiczu

Wydział prowadzi stały monitoring funduszy Unii Europejskiej i innych podobnych źródeł finansowania (dotacji, pożyczek, kredytów) w zakresie możliwości realizacji zadań Miasta. Wskazuje finansowe i organizacyjno–prawne możliwości zapewnienia środków dla realizacji inwestycji wynikających z przyjętych priorytetów i programów. Sporządza przy współpracy z wydziałami wnioski aplikacyjne wraz z załącznikami o uzyskanie środków z funduszy Unii Europejskiej i innych pozabudżetowych na realizację inwestycji. Bierze udział w przygotowaniu studium wykonalności dla opracowanych wniosków. Współpracuje z różnymi podmiotami w zakresie pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na zadania. Prowadzi zbiorczą ewidencję inwestycji, które mogą korzystać z finansowania w ramach określonych funduszy zewnętrznych, oraz na bieżąco monitoruje stan zaawansowania przygotowania wniosków dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych.

Programy realizowane w 2022 roku:

Azbest

Podobnie, jak w roku 2021 Miasto Łowicz zachęcało mieszkańców do wzięcia udziału w akcji usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie Miasta Łowicza. Zadanie obejmowało usunięcie odpadów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie miasta, tj. właściwe zapakowanie odpadów zawierających azbest, załadunek, transport i przekazanie do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na uprawnionym składowisku.

W 2022 roku wyniki usuwania azbestu z nieruchomości znajdujących się na terenie Miasta Łowicza kształtują się następująco:

- Liczba posesji – 61
- Całkowity koszt zadania – 45 598,00 zł (netto)

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB)

W okresie od 1 lipca 2021 roku do 30 czerwca 2022 roku każdy właściciel lub zarządca nieruchomości posiadającej źródło spalania paliw o mocy nieprzekraczającej 1 MW nominalnej mocy cieplnej był zobowiązany do złożenia deklaracji w bazie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W tym okresie złożono 3037 deklaracji, z czego 1575 zostało dostarczone w formie papierowej do Urzędu Miejskiego w Łowiczu. Stan obecny to 5288 deklaracji, z czego 3612 deklaracji, to te złożone do Urzędu Miejskiego w Łowiczu.

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - edycja pierwsza

Miasto Łowicz w pierwszej edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych otrzymało promesę na kwotę 21 850 000,00 na zadanie inwestycyjne pn: „Przebudowa ul. Mostowej z modernizacją mostu i budową ścieżki rowerowej od ul. Mostowej do ul. Warszawskiej w Łowiczu”. (14.07.2022 r. – data promesy).

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - edycja druga

Miasto Łowicz w drugiej edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych otrzymało promesę na kwotę 4 995 000,00 zł na zadanie inwestycyjne pn: „Budowa budynku zaplecza stadionu przy ul. Starzyńskiego w Łowiczu.

„Modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji Łowicz- etap I”.

W 2022 r. w ramach realizacji projektu uzyskano dotację w kwocie 4 344 055,95 zł.

Funkcjonowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”.

W 2022 roku w punkcie udzielono 509 konsultacji osobom zainteresowanym uzyskaniem dofinansowania w ramach programu. Przygotowano 95 wniosków o dofinansowanie o podstawowym i podwyższonym poziomie dofinansowania oraz 97 wniosków o płatność.

Na mocy aneksu nr 5/2022 z 26.07.2022 r. do porozumienia z dnia 12.07.2019 r. miasto pozyskało 35 000,00 zł na funkcjonowanie punktu konsultacyjnego. Na mocy porozumienia w sprawie dodatkowego finansowania dla najbardziej aktywnych gmin wdrażających Program Priorytetowy „Czyste powietrze” Miasto Łowicz pozyskało kwotę 25 600,00 zł.

Dodatkowo Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2022 r. wypłacił Miastu Łowicz 9 450,00 zł z tytułu zawartego porozumienia i późniejszych aneksów do niego.

CEL STRATEGICZNY I.

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Kreowanie warunków rozwoju potencjału gospodarczego

Zadanie 5.

Integrowanie lokalnego środowiska przedsiębiorców

a) Szkolenia dla podmiotów działających na terenie Miasta Łowicz z zakresu gospodarki i przedsiębiorczości

Miasto Łowicz (za pośrednictwem Wydziału Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości) w 2022 r. wzięło udział, koordynowało oraz promowało szereg szkoleń związanych z rozwojem gospodarczym, inwestycjami oraz ze współpracą z przedsiębiorcami. Wymienić należy w tym zakresie m.in.:

- Szkolenia/staże online (w programie Zoom) dla partnerów regionalnych **PAIH S.A.** w zakresie obsługi inwestorów, budowy i przygotowania oferty inwestycyjnej, generatora ofert inwestycyjnych, podnoszenia atrakcyjności miejsca a także informacji dot. oferty Agencji związanej z internacjonalizacją polskich przedsiębiorstw;
- Szkolenie warsztatowe w obszarze współpracy międzyinstytucjonalnej, multiprofesjonalnej oraz w zakresie metod proponowanych w **Modelach Kooperacji**. Szkolenie organizowane w ramach projektu pn. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Szkolenie organizowane przez Wydział ds. Projektów i Funduszy Strukturalnych **Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi**;
- Webinarium pn. „Instrument STEP – wsparcie przedsiębiorców na drodze do innowacyjności”. Celem webinarium było zapoznanie uczestników z instrumentem STEP oferującym wsparcie w zakresie innowacyjności. Organizatorem był **Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Łowiczu**;
- Dedykowane szkolenie wyłącznie dla organizacji współpracujących z programem **Google i PFR - Firmy Jutra** dotyczące organizacji i promocji wydarzeń online. Spotkanie za pośrednictwem Google Meet;

- Szkolenie, dotyczące tego w jaki sposób wykorzystać bezpłatne narzędzia **Google**, aby sprawnie porozumiewać się z osobami przybywającymi z Ukrainy, nawet bez znajomości języka.

b) Utrzymanie trwałości projektów unijnych w ramach RPO

Miasto Łowicz w roku 2022 wykazało utrzymanie trwałości dwóch projektów unijnych realizowanych dla i przy udziale łowickich przedsiębiorców:

- 1) „Łowicz – centrum przetwórstwa rolno-spożywczego” realizowany w ramach Osi Priorytetowej II: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Firmy objęte projektem: Firma Braci Urbanek. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "FIRMA" Józefa Brejnaka, Spółka ogrodniczo – pszczelarska „Pszczółka”, Firma „Maspex” Agros – Nova i Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Łowiczu.

- 2) „Po nitce z Łowicza. Wsparcie eksportu dla branży włókienniczej” realizowany w ramach Osi Priorytetowej II: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Firmy objęte projektem: Zooksy, Steven, Cerber Socks, Syntex, Krajewski, Pięta.

CEL STRATEGICZNY I.

Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i efektywnego zwalczania bezrobocia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Stworzenie nowoczesnego systemu zarządzania miastem

ZADANIE 1.

Przystosowanie administracji do zmieniających się wymagań klienta urzędu

a) W Urzędzie Miejskim w Łowiczu funkcjonuje usługa „Paybynet”

To pierwszy w Polsce system płatności online bezpośrednio z rachunku klienta na rachunek sklepu internetowego lub urzędu. Stanowiska do obsługi płatności znajdują się w Urzędzie Stanu Cywilnego, Wydziale Finansowym, Wydziale Spraw Obywatelskich i Wydziale Gospodarki Gruntami, Planowania Przestrzennego i Rolnictwa.

b) Miejski System Powiadamiania SMS służący do informowania mieszkańców o ważnych wydarzeniach i ostrzegania przed zagrożeniami

Dzięki systemowi mieszkańcy otrzymują bezpłatne wiadomości SMS z informacjami o: sytuacjach kryzysowych zagrażających zdrowiu i życiu, zagrożeniach meteorologicznych lub hydrologicznych (np. burze, silne opady, silne wichury, śnieżyce i inne), wydarzeniach kulturalnych i sportowych (festyny, imprezy sportowe, koncerty), z zakresu gospodarki komunalnej (np. zbiórka odpadów wielkogabarytowych, przerwy w dostawie wody, prądu).

c) Modernizacja budynku ratusza – utworzenie biura podawczego – wykonanie 319 519,65 zł

W budynku głównym Urzędu Miejskiego w Łowiczu przy pl. Stary Rynek 1 na parterze funkcjonuje Biuro Podawcze usprawniające załatwianie spraw administracyjno-urzędowych. Jest to punkt, w którym przyjmowane są pisma skierowane do Burmistrza lub poszczególnych wydziałów Urzędu. Wpływające pisma są znakowane pieczęcią wpływu i adnotacją zawierającą datę i godzinę wpływu pisma, liczbę załączników i podpis przyjmującego pismo. W biurze można również uzyskać urzędowe informacje.

Zakres prac obejmuje remont i przebudowę pomieszczeń wraz z dostosowaniem instalacji do potrzeb nowych pomieszczeń. Przeprowadzono 2 postępowania przetargowe. W pierwszym nie wpłynęła żadna oferta. W grudniu 2022 r. wszczęto nowe postępowanie przetargowe i dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty, tj. CRB Łukasz Baleja z siedzibą w Głownie. Umowa będzie podpisana w styczniu 2023 r. Zakończenie prac przewidziano na 30.06.2023 r. Środki na ten cel zarezerwowano jako niewygasające – 317.019,65.

d) System obsługi zadań publicznych - WITKAC

W 2022 roku wdrożono system WITKAC. Witkac.pl to unikalne narzędzie, znacznie ułatwiające współpracę urzędów z organizacjami pozarządowymi. Jest to kompleksowy system informatyczny usprawniający m.in. ogłaszanie konkursów ofert, nabór i ocenę wniosków dotacyjnych, tworzenie umów oraz składanie i weryfikację sprawozdań. Obsługą systemu zajmuje się Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości.

Na platformie przeprowadzono Otwarty Konkurs Ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2022 w dziedzinach: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, z dnia 4 kwietnia 2022 roku (Zarządzenie Nr 122/2022 Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 4 kwietnia 2022 roku).

e) Klimatyzacja w budynku Ratusza Urzędu Miejskiego w Łowiczu – wykonanie 186 230,00 zł

Zamontowanie klimatyzacji w budynku A Urzędu Miejskiego w Łowiczu – obecnie trwają uzgodnienia z konserwatorem zabytków. Środki w kwocie 168.230,00zł zostały przeniesione na wydatki niewygasające na 2023 r.

CEL STRATEGICZNY II:

Podniesienie poziomu i jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Poprawa stanu środowiska naturalnego

ZADANIE 1:

Utrwalenie i poszerzenie terenów zielonych

a) Zwiększenie liczby nasadzeń w przestrzeniach publicznych miasta

W roku 2022 stowarzyszenie łowickie.pl pozyskało środki z Budżetu Obywatelskiego Województwa Łódzkiego na nasadzenia w Mieście Łowicz. Inicjatorem projektów był Radny Miejski Lech Grzegorz Aniszewski. Dzięki tym środkom nowe nasadzenia pojawiły się między innymi przy ul. Al. Sienkiewicza, ul. Topolowej, Starościńskiej i Arkadyjskiej. Drzewa zostały posadzone również przy łowickich szkołach podstawowych.

Nowe drzewa posadzili również przedstawiciele Łowickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku z okazji 15-lecia istnienia ŁUTW. Posadzili 15 wiśni japońskich w Parku Błonie. Rośliny zakupiło Miasto Łowicz. Ponadto, w ramach działań miejskich, zostały wykonane nasadzenia uzupełniające w obrębie Lasu Komunalnego.

W roku 2022 r. wykonano także ławkę kwietną na skwerze przy ul. Starzyńskiego róg ul. Kaliskiej na terenie działki 2379/9 w Łowiczu (powierzchnia 450 m²).

b) Koncepcja „zielonej rewitalizacji” Nowego Rynku

Władze Łowicza przygotowały projekt przebudowy Nowego Rynku. Przewiduje on rozebranie części betonowej kostki i posadzenie nowych drzew, niskich krzewów, traw i kwiatów. Rynek po przebudowie ma pozostać miejscem imprez, wydarzeń kulturalnych, koncertów i spotkań, ale powierzchnia bruku się zmniejszy.

Łowicki Rynek po przebudowie ma pozostać miejscem imprez, wydarzeń kulturalnych, koncertów i spotkań. Zmniejszy się jednak powierzchnia bruku. Pojawi się ~~za to~~ dużo nowych drzew, niskich krzewów, traw i kwiatów. Koncepcja przewiduje likwidację 20 proc. utwardzonej powierzchni. W planach są nasadzenia ok. 60 platanów, które powinny dać dużą ilość cienia.

W pięciu miejscach Rynku przewidziane są też zespoły żagli (miejsca zacienienia), pod którymi mają znaleźć się ruchome siedziska.

Na rok 2022 przygotowano projekty wykonawcze. W związku z tym na przebudowę Nowego Rynku w Łowiczu w budżecie zapisano 120 tys. złotych. Koncepcja projektu przebudowy i zazielenienia Nowego Rynku w Łowiczu jest nadal na etapie uzgodnień z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

CEL STRATEGICZNY:

Podniesienie poziomu i jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Poprawa stanu środowiska naturalnego

ZADANIE 2:

*Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
- promocja edukacji ekologicznej*

a) Programy ekologiczne współfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Zakład Ekonomiczno-Administracyjny w Łowiczu jest autorem i jednostką realizującą projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

W 2022 r. realizowane były następujące programy Edukacji Ekologicznej:

- **Punkt dydaktyczny pn. „Aktywni z przyrodą”**- Punkt dydaktyczny utworzono w I kwartale 2021r. W roku szkolnym 2021/2022 w przedszkolu realizowany był program edukacji ekologicznej w oparciu o nowopowstały punkt dydaktyczny. Wartość ogółem 57 500,00zł. Dotacja 50 000,00 zł.

- **Punkt dydaktyczny pn. „Ogród pięciu zmysłów”**- Punkt dydaktyczny utworzony zostanie w II kwartale 2023r. W roku szkolnym 2022/2023 w przedszkolu realizowany jest program edukacji ekologicznej w oparciu o nowopowstały punkt dydaktyczny. Wartość ogółem 71 600,00zł. Dotacja 60 000,00zł.

Projekty współfinansowane przez WFOŚiGW w Łodzi realizowane są w przedszkolach miejskich od 2010 roku. Łączna wartość wszystkich zrealizowanych projektów wynosi 670 419,89 zł, w tym dotacja 510 902,94 zł.

b) Akcja usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie Miasta Łowicza

Miasto Łowicz zachęcało mieszkańców do wzięcia udziału w akcji usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie Miasta Łowicza. Zadanie obejmowało usunięcie odpadów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie

miasta, tj. właściwe zapakowanie odpadów zawierających azbest, załadunek, transport i przekazanie do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na uprawnionym składowisku.

W 2022 roku wyniki usuwania azbestu z nieruchomości znajdujących się na terenie Miasta Łowicza kształtują się następująco:

- Liczba posesji – 61;
- Całkowity koszt zadania – 45 598,00 zł (netto).

c) Pojemniki na nakrętki PET na terenie miasta

Na terenie Parku Błonie w Łowiczu, a dokładniej przy wejściu na teren parku w bliskim sąsiedztwie ulicy Świętego Floriana, ustawiony został w uzgodnieniu z Miastem Łowicz specjalny pojemnik do którego można wrzucać plastikowe nakrętki z przeznaczeniem na wsparcie różnych chorych lub niepełnosprawnych osób, a w szczególności dzieci. Akcje zbierania nakrętek to jedna z popularnych form niesienia pomocy innym. Nakrętki zbiera się po to, aby pomóc osobom potrzebującym, pokryć różnego rodzaju koszty związane np. z zakupem wózka inwalidzkiego, sfinansowania leczenia dziecka, czy pomocą domom dziecka. Pojemnik na zlecenie Stowarzyszenia „Łączy nas Łowicz” wykonała bezpłatnie łowicka firma Pro-Vega. Spełnia on nie tylko funkcję charytatywną, ale również ekologiczną, gdyż uświadamia rolę recyklingu i skłania mieszkańców do dbania o środowisko naturalne. W roku 2022 pojemnik zostało opróżniony 12 razy. Jego pojemność wynosi 1200 litrów, co daje ok. 150 kg pozyskanego do przetworzenia polipropylenu z nakrętek.

Podobne metalowe pojemniki zostały ustawione w kilku lokalizacjach przez łowicką Spółdzielnię Mieszkaniową. Przygotowała je firma z Białogardu. Pojemniki stanęły na osiedlach: Bratkowice, Dąbrowskiego, Tkaczew, Konopnickiej i Starzyńskiego. W ramach szerszej akcji zostały przygotowane dla wszystkich lokatorów ŁSM materiały informacyjne na temat zasad sortowania odpadów. Są to naklejki na kosze z zasadami segregacji, które trafiły do skrzynek pocztowych członków Spółdzielni. Obsługą pojemników ŁSM zajmuje się stowarzyszenie RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ! Łącznie w ramach akcji zebrano do „niebieskich serc” już blisko 1,9 t. plastikowych nakrętek.

d) Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB)

W okresie od 1 lipca 2021 roku do 30 czerwca 2022 roku każdy właściciel lub zarządca nieruchomości posiadającej źródło spalania paliw o mocy nieprzekraczającej 1 MW nominalnej mocy cieplnej był zobowiązany do złożenia deklaracji w bazie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W tym okresie złożono 3037 deklaracji, z czego 1575 zostało dostarczone w formie papierowej do Urzędu Miejskiego w Łowiczu. Stan obecny to 5288 deklaracji, z czego 3612 deklaracji, to te złożone do Urzędu Miejskiego w Łowiczu.

CEL STRATEGICZNY:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Poprawa dostępności i jakości usług publicznych

ZADANIE 1.

*Stymulowanie aktywności mieszkańców
miasta w zakresie rekreacyjno-sportowym*

a) Naprawa boiska wielofunkcyjnego przy SP nr 7

W ramach działania została wykonana naprawa nawierzchni poliuretanowej zniszczonej mechanicznie. Prace wykonano w październiku 2022 r. Boisko zostało oddane do użytku.

b) Działania inwestycyjne, modernizacyjne i zakup wyposażenia w instytucjach kultury fizycznej - OSIR - wykonanie 106 944,25 zł

- Modernizacja rozdzielni głównej hala nr 1 ul. Jana Pawła II 3;
- Modernizacja oświetlenia na oświetlenie LED – wymieniono dotychczasowe oświetlenie na oświetlenie LED na hali nr 2 ul. Topolowa 2;
- Budowa sauny w budynku pływalni miejskiej;
- Zakup odkurzacza do pływalni miejskiej – zakupiony został odkurzacz do czyszczenia niecki basenowej na Pływalni Miejskiej;
- Zakup szafek do szatni męskiej w Pływalni Miejskiej.

c) Budowa budynku zaplecza stadionu przy ul. Starzyńskiego - wykonanie 1 380 000,00 zł

W ramach zadania planowany jest budynek dwukondygnacyjny w technologii tradycyjnej o wymiarach dł. – 30 m x 14,70 m z wjazdem od strony ul. Starzyńskiego.

Wyposażony w:

- 2 szatnie dla zawodników (miejsce dla 20 osób, wieszaki lub szafki na 20 osób z możliwością podzielenia każdej szatni na dwie, dla potrzeb grup juniorskich i treningowych);
- Szatnię dla sędziów- Pomieszczenie odnowy biologicznej z wanną i toaletą;
- Pomieszczenie kontroli antydopingowej;
- Pomieszczenie konferencyjne dla mediów około 79 m² z zapleczem kuchennym;
- Pomieszczenie stanowiska dowodzenia dla policji. Pokój spikerów o pow. około 7,4 m²;

- Pomieszczenie siłowni. Pomieszczenia pralni, suszarni, magazyn ubiorów;
- Toalety, w tym dla niepełnosprawnych, korytarze, hole wejściowe, klatki schodowe;
- Winda przystosowana dla osób niepełnosprawnych;
- Pomieszczenia biurowe dla obsługi stadionu;
- Pomieszczenia dla organizowania imprez sportowych;
- Kotłownię gazowa do ogrzewania pomieszczeń i ciepłej wody oraz wentylacji;
- Zbiornik na gaz płynny zewnętrzny dla zasilania kotłowni gazowej;
- Parking dla samochodów osobowych.

Miasto na zadania otrzymało dofinansowanie z rządowego programu Polski Ład w wysokości 4 995 000,00 zł.

Przeprowadzono 2 postępowania przetargowe, z czego pierwsze zostało unieważnione w związku z tym, iż nie wpłynęła żadna oferta (25 lipca 2022 r.).

W dniu 29 lipca 2022 r. ogłoszono kolejne zamówienie publiczne, na zadanie „Budowa budynku zaplecza stadionu przy ul. Starzyńskiego”. W terminie składania ofert wpłynęły 2 oferty, a najkorzystniejsza opiewała na kwotę 6 911 526,11 zł. Kwota dofinansowania z Programu Rządowego Polski Ład stanowi 72,27 %.

W dniu 23.09.2022 r. podpisano umowę z wybranym Wykonawcą firmą ENERGO-BUD Przemysław Trafalski na kwotę 6 911 526,11 zł, z terminem realizacji do dnia 23.11.2023 r.

Wykonawca przejął plac budowy i rozpoczął prace budowlane. Zostały wykonywane fundamenty budynku. Trwają roboty murarskie. Środki w kwocie 1 380.000,00 zł zostały przeniesione na wydatki niewygasające na kolejny rok – inwestycja długoterminowa.

e) Udzielono dotacji celowej w wysokości 180 000,00 zł Miejskiemu Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Pelikan” Łowicz, dla zadania „Trening czyni mistrza – trenuję zyskuję”

Zajęcia treningowe prowadzone były w 6 grupach (drużynach) według kategorii wiekowej stosownie do postanowień wynikających z regulaminów Polskiego Związku Piłki Nożnej w oparciu o opracowane Programy Szkoleniowe (w rocznikach od 2006 do 2010). Treningi prowadzone były przez trenerów posiadających odpowiednie licencje. Zajęcia prowadzone były 3 razy w tygodniu w rocznikach 2007,2008,2009 i 2010 oraz 4 razy w tygodniu w roczniku najstarszym 2006. Treningi odbywały się na boisku piłkarskim Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łowiczu, boisko udostępniane jest klubowi bezpłatnie przez Gminę Miasto Łowicz. Zajęcia prowadzone były od 7 marca 2022 do 16 grudnia 2022 r.

Zawodnicy uczestniczyli w zajęciach za pisemną zgodą rodziców, są objęci ubezpieczeniem grupowym od nieszczęśliwych wypadków. Warunkiem koniecznym uczestniczenia w zajęciach są pozytywne i ważne badania lekarskie (badania laboratoryjne oraz badania wykonywane przez lekarza posiadającego specjalizację w zakresie sportu, którym zawodnicy poddawani są dwa razy w ciągu roku). Realizacja założeń szkoleniowych wymagała dysponowania odpowiednim sprzętem

sportowym. Łącznie zespoły rozegrały 84 mecze ligowe w pierwszym półroczu 2022 r., i 75 meczy ligowych w drugim półroczu.

Środki z dotacji wydatkowano na: wynagrodzenie dla trenerów, transport na zawody, opieka medyczna nad zawodnikami, zakup sprzętu sportowego, obsługa księgowa biura klubu.

f) Udzielono dotacji celowej w wysokości 100 000,00 zł Uczniowskiemu Miejskiemu Klubowi Sportowemu Księżak w Łowiczu, dla zadania „Koszykówka moim sportem”

Głównym celem projektu było zachęcenie dziewcząt i chłopców do uprawiania koszykówki i pokazanie im, że można aktywnie spędzić czas na treningach, a nie tylko przed komputerem. Dzieci, które przychodziły systematycznie na zajęcia polepszyły swoje umiejętności motoryczne. Na zajęciach pracowały głównie nad elementami technicznymi, ale nie tylko. Były gry i zabawy z elementami koszykówki, a także różne ćwiczenia i formy dodatkowe, doskonalące elementy techniczno-taktyczne tej dyscypliny. W klubie w sekcji koszykówki w całym roku 2022 trenowało 120 zawodników uczestniczących systematycznie w sportowych zajęciach pozalekcyjnych w zakresie koszykówki. Zajęcia szkoleniowo – treningowe odbywały się 2 do 4 razy w tygodniu dla każdej grupy treningowej po 1,5 godziny; Zrealizowano blisko 600 zajęć szkoleniowo- treningowych w zakresie koszykówki (z każdą grupą osobno, w zależności od poziomu zaawansowania uczestników i tematyką konkretnych zajęć zgodnie z programami szkolenia opracowanymi przez instruktorów i trenerów).

Zorganizowano 40 wyjazdów na zawody regionalne i turnieje. Organizowano turnieje towarzyskie koszykówki dla drużyn młodzieżowych. Ponad 70 zawodników i zawodniczek uczestniczyło w rozgrywkach i zawodach. Drużyny rywalizowały na arenie wojewódzkiej i międzywojewódzkiej. Zrealizowano 700 godzin sportowych zajęć pozalekcyjnych. Zawodnicy uczestniczyli w obozie letnim w Brennej.

g) Udzielono dotacji celowej w wysokości 26 000,00 zł Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Akademia Pelikan” Łowicz, dla zadania „Łączy nas piłka”

Zajęcia szkoleniowo-treningowe dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Łowicza w dyscyplinie piłka nożna prowadzone były dla 8 grup uczestników (kategoria Orlik – 3 grupy, kategoria Żak – 2 grupy, kategoria Skrzat- 3 grupy). Treningi w miesiącach czerwiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień odbywały się dla każdej kategorii wiekowej 3 razy w tygodniu. W każdym z zespołów pracował trener główny oraz jego asystent. Łącznie zrealizowano około 500 jednostek treningowych, dla około 130 zawodników. Zawodnicy wzięli udział w ponad 50 meczach ligowych, oraz 25 turniejach piłkarskich. Uczestnicy uzyskali wiedzę na temat zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i narkotyków w ramach realizacji programu edukacyjno-profilaktycznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom „Zabawa z pasją bez presji i agresji”.

i) Udzielono dotacji celowej w wysokości 26 000,00 zł Międzyszkolnemu Klubowi Sportowemu „ZRYW”, dla zadania „Trening czyni mistrza”

Prowadzenie zajęć szkoleniowo-treningowych w dwóch grupach: początkującej i zaawansowanej przy minimalnej liczebności grupy po 10 osób – zajęcia odbywały się 3 razy w tygodniu po 1,5 godz (wtorek, czwartek, piątek). Zajęcia były prowadzone systematycznie zgodnie z ustalonym harmonogramem, Zawodnicy wystartowali w Turnieju w Skierniewicach, we wrześniu w Bushido Cap Józefosław, Ogólnopolskim Turnieju Judo Dzieci i Młodzieży w Skierniewicach, Turnieju Judo o puchar Wójta Gminy Michałowice.

W dniach 07-17.07.2022 r. młodzi judocy przebywali na letnim obozie sportowym w Międzybrodzie Bielskie. Klub prowadził także zajęcia profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

j) Udzielono dotacji celowej w wysokości 23 000,00 zł Uczniowskiemu Miejskiemu Klubowi Sportowemu „KSIĘŻAK” w Łowiczu, dla zadania „Tenis stołowy moim sportem”

Prowadzenie zajęć z zakresu tenisa stołowego szkoleniowo-treningowych dla dzieci i młodzieży (chłopców i dziewcząt), które odbywały się 3 razy w tygodniu i prowadzone były przez 2 instruktorów. W 2022 roku systematycznie uczęszczały na treningi i reprezentowały UMKS Księżak w różnej rangi zawodach 22 osoby. Zorganizowano około 40 wyjazdów na zawody sportowe i mecze, rozegrano 32 mecze ligowe. Zajęcia szkoleniowo – treningowe odbywały się od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2022 r.

k) Udzielono dotacji celowej w wysokości 15 000,00 zł Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu KORABKA w Łowiczu, dla zadania „Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych szkoleniowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Łowicza w dyscyplinie lekka atletyka”

Prowadzenie zajęć lekkoatletycznych dla dzieci i młodzieży w wieku 8-11 lat (dziewcząt i chłopców), łącznie 28 osób. Zajęcia miały charakter ćwiczeń ogólnorozwojowych. Uczestnicy rozwijali zdolności motoryczne i ogólną kondycję fizyczną, kształtowali i doskonalili m.in techniki kroku biegowego, skoku w dal, wznwyż. Treningi prowadzono dwa razy w tygodniu po 90 minut. Zawodnicy brali także udział w „Czwartkach lekkoatletycznych”, które odbyły się w okresie wiosennym. Pięcioro zawodników wzięło udział w Ogólnopolskim Finale Czwartków Lekkoatletycznych w Łodzi w dniach 18-19.06.2022 r. Klub prowadził zajęcia profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

l) Udzielono dotacji celowej w wysokości 14 500,00 zł Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu KORABKA w Łowiczu, dla zadania „Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych szkoleniowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Łowicza w dyscyplinie piłka siatkowa”

Prowadzenie zajęć szkoleniowo treningowych dla 2 drużyn męskich, (grupa młodsza i starsza) z zakresu piłki siatkowej, jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego, zajęcia realizowane były w ramach 4 godzin tygodniowo. Dominującą formą były gry i zabawy ruchowe, uzupełniane ścisłymi formami ruchu w postaci ćwiczeń gimnastycznych. Od początku 2022 roku drużyna UKS Korabka

kończyła swój udział w rozgrywkach Skierniewickiej Amatorskiej Lidze Siatkówki oraz brała udział w Łowickiej Amatorskiej Lidze Piłki Siatkowej. Pierwszy raz w historii łowickiej siatkówki liga odbyła się w formule 4 osobowych drużyn.

m) Udzielono dotacji celowej w wysokości 27 500,00 zł Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Jedynka” w Łowiczu, dla zadania „Lekkoatletyka i szachy - sport dla każdego”

Klub do 31 grudnia 2022 roku przeszkolił 31 zawodników z lekkoatletyki. Do 24 marca 2022 r., prowadzono zajęcia dwa razy w tygodniu na hali OSiR nr 2 w Łowiczu. OD 25.03.2022 do 31.12.2022 r. zawodnicy trenowali trzy razy w tygodniu na świeżym powietrzu (OSiR nr 1 – stadion). Zajęcia w okresie jesienno- zimowym odbywały się dodatkowo w hali OSiR nr 2, oraz w sali gimnastycznej w Al. Sienkiewicza 62 w Łowiczu. Brali także udział w zawodach lekkoatletycznych, zawodach szachowych. Klub zorganizował zajęcia z profilaktyki uzależnień pn: „ Spójrz inaczej program zajęć wychowawczo – profilaktyczny dla dzieci i młodzieży.”

n) Udzielono dotacji celowej w wysokości 15 500,00 zł Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Pijarski Klub Sportowy”, dla zadania „Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie biegów lekkoatletycznych, szachów oraz piłki siatkowej”

Zadanie polegało na organizacji szkolenia dzieci i młodzieży w zakresie biegów lekkoatletycznych, szachów oraz piłki siatkowej, w celu zapewnienia młodzieży prawidłowego rozwoju fizycznego w tym poprawienie sprawności psychoruchowej dzieci i młodzieży, propagowanie zdrowego stylu życia, prowadzenie zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz choroby alkoholowej.

Do 31 grudnia 2022 r., zrealizowano łącznie 170 godzin zajęć treningowych. Liczba uczestników zadania wyniosła łącznie 40 osób, w tym 16 uczestników sekcji biegowej oraz 24 uczestników sekcji szachowej. Zawodnicy sekcji biegowej wzięli udział w 14 imprezach biegowych na różnych szczeblach, w których zajęli 27 miejsc na podium, w tym odnieśli 18 zwycięstw. Zawodnicy sekcji szachowej uczestniczyli w 43 turniejach szachowych na różnych szczeblach, w tym w Mistrzostwach Województwa Juniorów w Szachach, w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Juniorów w Szachach, w Igrzyskach Dzieci w Szachach Drużynowych do szczebla finału wojewódzkiego włącznie oraz w rozgrywkach drużynowych III Ligi Seniorów w Szachach Klasycznych. UKS „Pijarski Klub Sportowy” był organizatorem VII Mistrzostw Juniorów w Szachach Fischera.

o) Udzielono dotacji celowej w wysokości 7 000,00 zł Łowickiemu Klubowi Karate Kyokushin Fighter w Łowiczu, dla zadania „Karate moim sportem”

Klub prowadził treningi w trzech grupach wiekowych dla dzieci w wieku 6-9 lat i 10-15 lat oraz dla młodzieży. Zajęcia odbywały się 3 razy w tygodniu od 60 do 90 minut. łącznie udział w zajęciach uczestniczyło 40 osób. Zorganizowano spotkanie z zakresu profilaktyki uzależnień i patologii społecznych w dniu 15.06.2022 oraz 21.10.2022 r. W maju 2022 roku zawodnicy wzięli udział w egzaminach na stopnie KYU. We wrześniu przeprowadzono także nabór do klubu.

Klub poprzez systematyczny ciężki trening, kształtował pozytywne cechy charakteru i osobowości u zawodników. Podopieczni rozumieją jak wielkie znaczenie ma aktywność fizyczna oraz zdrowe zbilansowane odżywianie dla zachowania zdrowia, poprawy kondycji oraz dla utrzymania zdrowej wysportowanej sylwetki. Treningi karate Kyokushin poprzedza przysięga DOJO, która jest zbiorem ponadczasowych wartości, dlatego udział w zajęciach kształtuje charakter oraz buduje najważniejsze wartości potrzebne w realizowaniu celów życiowych. Treningi karate wypełniając wolny czas pozaszkolny w naturalny i skuteczny sposób chronią dzieci i młodzież przed patologiami społecznymi.

p) Udzielono dotacji celowej w wysokości 14 000,00 zł Stowarzyszeniu Rehabilitacyjno-Edukacyjnemu „Karino”, dla zadania „Zajęcia sportowe w Karino 2021”

Realizacja zadania pt. „Zajęcia sportowe w KARINO 2022” polegała na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Łowicza w dwóch grupach wiekowych (7-12 lat) i (13-18 lat), propagowaniu zdrowego stylu życia, zapewnienie prawidłowego rozwoju fizycznego, nabycie podstaw techniki i umiejętności jazdy konnej, prowadzenie zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz choroby alkoholowej. W realizacji zadania udział wzięło 15 osób. Zorganizowano 10 zajęć z profilaktyki uzależnień.

r) Dostępność miejskich obiektów sportowych i rekreacyjnych

Miasto Łowicz dysponuje ogólnodostępną bazą obiektów sportowych. Większość z nich administrowana jest przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łowicz:

- **Hala sportowa nr 1**, ul. Jana Pawła II 3 (a w niej: sala główna z pełnym zapleczem o wymiarach 48 x 24 m oraz trybuną na 500 miejsc, sala gimnastyczna o wymiarach 12 x 12 m, sala do ćwiczeń z matą o wymiarach 12 x 12 m, siłownia, sauna),
- **Hala sportowa nr 2**, ul. Topolowa 2 (a w niej: sala główna o wymiarach 46 x 35 m z pełnym zapleczem, sala gimnastyczna z matą, salka rekreacyjna, dwie siłownie),
- **Stadion miejski wielofunkcyjny im. 10 PP**, ul. Jana Pawła II 3 (stadion posiada bieżnię okólną 400 m, wraz ze skoczniami i rzutnią do kuli, boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 105 x 68 m, trybunę zadaszona na 1000 miejsc, oświetlenie 300 luxów),
- **Pływalnia miejska**, ul. Kaliska 5 (obiekt posiada nieckę basenową o wymiarach 12,5 x 24,5 m, salę gimnastyczną 17,5 m x 12 m, saunę),
- **Stadion Piłkarski**, ul. Starzyńskiego 6/8 (na stadionie piłkarskim mieści się: boisko trawiaste o wymiarach 73 x 119 m z zapleczem oraz widownią na 2000 miejsc siedzących),
- **Kompleks Boisk Orlik**, ul. Bolimowska 15/19 (w skład Orlika wchodzi: boisko piłkarskie o wymiarach 30 m x 62 m ze sztuczną nawierzchnią (sztuczna trawa), boisko wielofunkcyjne o wymiarach 20 m x 30 m ze sztuczną nawierzchnią (tartan), do

koszykówki, siatkówki i tenisa ziemnego, wraz z zapleczem. Cały obiekt jest oświetlony i ogrodzony siatką o wysokości 4 m).

W zasobach miejskich znajdują się place zabaw: w Parku Błonie, przy ul. Bolimowskiej 15/19, przy ul. Miodowej 6, przy ul. Ciemnej, przy ul. Krudowskiego. Reszta obiektów sportowych i placów zabaw znajduje się w zasobach szkół oraz Łowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Bardzo istotnym elementem infrastruktury sportowej w Łowiczu są **odkryte baseny** przy ul. Kaliskiej 5. Całodzienny bilet normalny kosztował 8 złotych. Z 50-procentowej ulgi mogły skorzystać dzieci powyżej 7. roku życia oraz młodzież szkolna do 18. roku życia, dorośli posiadający łowicką Kartę Dużej Rodziny 3+, posiadacze Karty Seniora, a także emeryci i renciści. 2 złote za pobyt na pływalniach pod chmurką to koszt biletu dla dzieci i młodzieży objętych Kartą Dużej Rodziny 3+. Dzieci, które nie ukończyły 7. roku życia mogą przebywać na obiekcie bezpłatnie.

CEL STRATEGICZNY:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Poprawa dostępności i jakości usług publicznych

Zadanie 2:

*Podjęcie aktywnych działań zmniejszających
bezrobocie oraz aktywnych form pomocy społecznej*

a) Obsługa Karty Dużej Rodziny oraz łowickiej Karty Seniora

Łowicka Karta Seniora uprawnia do zniżek w jednostkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Łowiczu oraz partnerów programu. Partnerem programu może zostać każdy przedsiębiorca. Do programu można dołączyć poprzez wypełnienie deklaracji przystąpienia. Partner programu otrzyma z Urzędu Miejskiego naklejkę z napisem „Tu honorujemy łowicką Kartę Seniora”. W 2022 wydano 95 kart.

Wydawane są także Karty Dużej Rodziny, w 2022 roku przyjęto 39 wniosków zgłoszenia nowej rodziny, 115 wniosków zgłoszenia nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców, 15 kart przyznanych dla nowego członka rodziny, 18 przyznanych nowych kart dla osób, które już były posiadaczami, 9 przyznanych duplikatów kart.

b) Uruchomienie bezpłatnego numeru telefonu dla seniorów

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne osób starszych i samotnych, w związku ze stanem sanitarno-epidemiologicznym na terenie naszego kraju oraz działaniami prewencyjnymi podjętymi przez Urząd Miejski, uruchomił specjalny, bezpłatny numer telefonu dla seniorów pod którym mogli oni uzyskać pomoc. Osoby starsze i samotne, potrzebujące

pomocy przy zakupie jedzenia i leków, mogły to zgłosić dzwoniąc pod nr. tel. 22 505 11 11. Po przyjęciu zgłoszenia, osoby takie odwiedził pracownik MOPS-u, posiadający imienną legitymację z pieczętką, który zrobił zakupy.

b) Program rządowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022

Podpisano umowę na realizację modułu I i II Programu, umożliwiającą sfinansowanie ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 340 000,00 zł, działań zapewniających świadczenie usług wsparcia seniorów w wieku 65 lat i więcej w zakresie określonym w Programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Gminy Miasto Łowicz oraz zakupu usługi wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu.

Realizacja programu osłonowego w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022, przyjętego przez Radę Miejską w Łowiczu Uchwałą nr XLIX/379/2022 z dnia 24.02.2022 r., ma na celu:

- zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Gminy Miasto Łowicz, wpisujących się w obszary wskazane w programie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022;
- poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Program był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu do 31 grudnia 2022 r. Udział w projekcie był bezpłatny.

CEL STRATEGICZNY:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Poprawa dostępności i jakości usług publicznych

Zadanie 3:

***Współdziałanie z Powiatową Komendą Policji
w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego***

Dofinansowanie pieszych patroli policyjnych

Burmistrz Miasta Łowicza Krzysztof Jan Kaliński i Komendant Powiatowej Policji w Łowiczu insp. Bartłomiej Karach, 25 kwietnia 2022r. podpisali Porozumienie w sprawie przekazania środków finansowych dla Policji, celem poprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie Gminy Miasta Łowicza. W ramach porozumienia wystawione zostały dodatkowe, dwuosobowe

patrole piesze, realizujące zadania z zakresu służby prewencyjnej w miejscach zagrożonych przestępczością.

Służby ponadnormatywne funkcjonują na terenie Gminy Miasta Łowicz od 2007 roku. Za ich funkcjonowanie i efektywne wykorzystanie odpowiada Komendant Powiatowy Policji w Łowiczu, który comiesięcznie przedkłada Burmistrzowi plan dyslokacji patroli, z uwzględnieniem ilości patroli, czasu ich służby oraz terenu rozlokowania policjantów.

CEL STRATEGICZNY:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Poprawa dostępności i jakości usług publicznych

Zadanie 4:

Zwiększenie integracji społecznej i aktywności cyfrowej

a) Stała adaptacja budynku Urzędu Miejskiego w Al. Sienkiewicza 62 na potrzeby działalności organizacji pozarządowych i podmiotów społecznych

Od sierpnia 2020 roku duża liczba organizacji pozarządowych pozyskała swoje siedziby w budynku Urzędu Miejskiego w Łowiczu (dawne Gimnazjum nr 1), mieszczącym się przy Al. Sienkiewicza 62. Jest to siedziba Wydziału Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości. Umowy na najem lokali zostały podpisane na preferencyjnych warunkach (2 zł/m² czynszu) na okres 3 lat z następującymi **organizacjami i podmiotami pokrewnymi, które mają w tym miejscu swoje siedziby i prowadzą tu bogatą działalność statutową:**

- 1) Stowarzyszenie Łowicki Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- 2) Miejsko – Powiatowe Koło Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Łowiczu,
- 3) Polski Związek Wędkarski Koło w Łowiczu,
- 4) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów oddział Łowicz,
- 5) Stowarzyszenie Łowicki Klub Amazonek,
- 6) PTTK Oddział w Łowiczu,
- 7) Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka Hufiec Łowicz,
- 8) Łowickie Stowarzyszenie „Dać Szanse”,
- 9) Polskie Stowarzyszenie „Rodak”,
- 10) Klub Seniora „Radość” (jednostka organizacyjna MOPS w Łowiczu),

- 11) Łowicki Ośrodek Kultury – Dziecięco-Młodzieżowy Zespół Ludowy „Koderki”.

Swoje siedziby pod tym adresem mają również:

- 1) Stowarzyszenie Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane „Renia”,
- 2) Stowarzyszenie Starzyńskiego Biega,
- 3) Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” Łowicz,
- 4) Zarząd Osiedla Starzyńskiego,
- 5) Zarząd Osiedla Nowe Miasto.

A także:

- 1) Biblioteka Miejska im. A.K. Cebrowskiego w Łowiczu,
- 2) Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej i Przedsiębiorczości.

W budynku w tym samym budynku znajduje się wykorzystywana od rana do wieczora **duża sala gimnastyczna** i mniejsze sale ogólne, które są do dyspozycji wszystkich zgłaszających się organizacji pozarządowych. W godzinach przedpołudniowych odbywają się w nich zajęcia wychowania fizycznego dla dzieci uczęszczających do **Szkoły Podstawowej nr 1 w Łowiczu**, a także **Przedszkola nr 5 w Łowiczu**. Natomiast południami i wieczorami odbywają się tu zajęcia sportowe **Karate Kyokushin, Khroo Gym** (muai thai), próby taneczne i wokalne **Dziecięco-Młodzieżowego Zespołu Ludowego „Koderki”** oraz **Łowickiej Orkiestry Kameralnej**, spotkania i zawody szachowe **stowarzyszenia „Wieża”**, zbiórki zuchowskie **Hufca ZHP** oraz tzw. „nocki”, zajęcia z informatyki i robotyki **„Kodomania”**, nauka tańca **DNA Dance Studio** i **baletu dla najmłodszych, capoeira, zajęcia ruchowe dla seniorów i zajęcia rehabilitacyjno-ruchowe „Amazonek”**.

Każdego dnia spotykają się seniorzy z **Klubu Seniora „Radość”** z podziałem na tematyczne koła zainteresowań. 5 dni w tygodniu odbywają się zajęcia **Łowickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku** z ogromnie bogatą siatką przedmiotów dydaktycznych – realizowane z dotacji miejskiej, jak również ze środków zewnętrznych. Codziennie dyżurują tu członkowie **Polskiego Związku Emerytów i Rencistów oddział w Łowiczu**. Jest to bez wątpienia miejsce tętniące aktywnością, w którym między korzystającymi z niego podmiotami wywiązała się zauważalna synergia. Brak takiego miejsca dla wielu osób jest już dziś niewyobrażalny. **Budynek jest czynny od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-21:00.**

W Al. Sienkiewicza 62 funkcjonuje także prowadzony przez Stowarzyszenie Dać Szanse **pomocowy punkt wydawania żywności** odwiedzany przez setki mieszkańców miasta i powiatu. W ubiegłym roku przynajmniej raz w miesiącu był towarowany produktami z Wojewódzkiego Banku Żywności w Łodzi. Wśród dystrybuowanych tu produktów znajdują się: żywność sucha – makaron, ryż, mąka, cukier, konserwy – mięsne, rybne, groszek, mleko. Jest to także baza magazynowa dla mniejszych punktów prowadzonych na terenie powiatu łowickiego. WWO pomaga w kwestiach

formalnych i organizacyjnych. Natomiast przy budynku funkcjonuje doglądana przez Dać Szanse, czynna całodobowo, jedyna w mieście społeczna lodówka nazywana potocznie „Jadłodzielnią”.

Łowickie NGO mają także do dyspozycji sprzęt, którym zarządza WWO: m.in. krzesła, stoły rozkładane, ekrany projekcyjne (małe i duże), projektor multimedialny, mocne głośniki bezprzewodowe z mikrofonami, wieszaki mobilne. Planowany jest zakup namiotu służący organizacji eventów, spotkań, pikników w plenerze.

W 2022 roku trwały dalsze prace adaptacyjne tj. kontynuowano remont dwóch szatni przy sali gimnastycznej, wykonano automatyczną wentylację mechaniczną, wymieniono oświetlenie na LED z czujnikami, przemalowano część korytarzy, pozyskano lodówkę z Fundacji Amica dla Magazynu Żywności, wydzielono nowe pomieszczenie pod wynajem długoterminowy, utworzono nowe tereny zielone, wykonano „Jadłodzielnię” wraz z zabudową, zakupiono głośnik bezprzewodowy i krzesła ze stołami składanymi do obsługi wydarzeń i spotkań.

b) Realizacja zadania publicznego „Wybieram Aktywność Fizyczną” - wykonanie 20 000 zł oraz zadania „Senior Młody Duchem” – wykonanie 36 167,10 zł

Projekt „Senior aktywny fizycznie” skierowany był do ok. 160 seniorów z łowickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Uczestnicy zajęć sportowych odczuli korzystne właściwości systematycznych ćwiczeń, zostało zmotywowanych do troski o zdrowie i kondycję fizyczną, nabrało dobrych nawyków dbania o zdrowie oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. Ponadto udział w zajęciach pozwolił na wyjście z izolacji domowej i społecznej a także sprzyjał integracji osób – szczególnie tych 60+. Seniorzy mogli zaprezentować oraz zweryfikować swoje umiejętności sportowe podczas udziału w XIV Międzynarodowej Olimpiadzie Sportowej Uniwersytetów Trzeciego Wieku i Organizacji Senioralnych na Stadionie Śląskim w Chorzowie, w której uczestniczą corocznie od 2013 roku. W okresie od 01.03.2022 r, do 31.12.2022 r. przeprowadzono systematyczne cotygodniowe zajęcia z zakresu kultury fizycznej w kilku grupach (3 grupy gimnastyki, 1 grupa nauki i doskonalenia pływania, 1 grupa zumbi gold, 1 grupa jogi., 2 grupy aqua aerobiku).

Realizacja zadania pn. „ Senior młody duchem” w zakresie edukacji oraz wspierania utrzymania aktywności intelektualnej, fizycznej, psychicznej, rozwijanie zainteresowań oraz zapobieganie izolacji społecznej osób starszych. W ramach zadania zorganizowano m.in.: 5 wykładów dla grup 30-40 osobowych, 5 warsztatów psychologicznych, zajęcia lektoratu języka angielskiego i niemieckiego. Ponadto prowadzono próby Chóru „Canticum”, uczestnicy brali udział w zajęciach koła literacko-dramatycznego. Zorganizowano wyjazd do Uniejowa dla 100 osób, około 150 osób korzystało z wyjazdów na sztuki teatralne i koncerty. ŁUTW posiada także liczne koła zainteresowań m.in. sekcja brydżowa, koło melomana, koło kulinarne, koło plastyczne.

CEL STRATEGICZNY:*Podniesienie poziomu jakości życia***PROGRAM STRATEGICZNY:***Poprawa dostępności i jakości usług publicznych***Zadanie 5:***Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych***a) Utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+” w Łowiczu**

W 2022 roku z uwagi na opóźnienia w opracowaniu dokumentacji techniczno-projektowej Miasto zrezygnowało z realizacji inwestycji w ramach rządowego programu „Senior+”. W grudniu tego samego roku, po dokonaniu modyfikacji zakresu prac, złożono ponownie wnioski do na utworzenie i wyposażenie w budynku Urzędu Miejskiego w Łowiczu w Al. Sienkiewicza 62, Klubu "Seniora+", będącego ośrodkiem wsparcia dla seniorów z terenu miasta Łowicza. Obecnie miasto jest na etapie podpisywania umowy z Urzędem Wojewódzkim w Łodzi.

Klub stanowił będzie przestrzeń do prowadzenia samopomocy i działań wolontariatu na rzecz innych. W ramach realizacji zadania planuje się utworzenie nowoczesnego, komfortowego, w pełni wyposażonego w meble, sprzęty multimedialne i wyposażenie socjalno-kuchenne ośrodka wsparcia (Klubu samopomocy) wg poniższych założeń.

W pomieszczeniu pierwszym, głównym (89 m²):

- 1 pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła, tzw. SALA SPOTKAŃ;
- 1 pomieszczenie klubowe wyposażone w sprzęt RTV, komputer z dostępem do internetu, kanapy i fotele, tzw. KLUBIK;
- 1 szatnia/przebieralnia tuż przy wejściu z wyposażeniem meblowym.

W pomieszczeniu drugim (48 m²):

- 1 pomieszczenie kuchenne wyposażone w sprzęty, urządzenia i naczynia do przygotowania i spożycia posiłku;
- 1 łazienka wyposażona w 2 toalety (dla kobiet i mężczyzn) i umywalkę.

Minimalna liczba godzin oferowanych usług: 4 godziny dziennie x 5 dni = 20 godzin tygodniowo, prowadzonych pod okiem pracownika i specjalisty z ramienia MOPS.

b) Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Łowiczu

Aktualnie Środowiskowy Dom Samopomocy, jednostka organizacyjna podlegająca pod miasto Łowicz jest ośrodkiem wsparcia dziennego. W bieżącej działalności realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej udzielając oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi mającymi trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, pozwalającego na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną. Działalność

ukierunkowana jest na zapobieganie izolacji społecznej poprzez stwarzanie warunków sprzyjających integracji, rozwiązywania problemów dnia codziennego, udzielanie wsparcia psychicznego, przełamywanie barier we wzajemnych relacjach. Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia codziennie opiekę i wsparcie społeczne, pozwalające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych uczestników, ich usamodzielnienie oraz szeroko rozumianą integrację społeczną jako przywrócenie możliwości do pełnienia powszechnie dostępnych w społeczności ról społecznych. Dla każdego uczestnika opracowywany jest plan postępowania wspierająco - aktywizującego na czas wydanej decyzji, który jest dostosowany do potrzeb i możliwości uczestnika

CEL STRATEGICZNY II:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa

ZADANIE 1:

Zabezpieczenie i przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe

ZADANIE 3:

Wprowadzenie systemu finansowania komunalnego budownictwa mieszkaniowego

a) Budowa bloku komunalnego przy ul. Kwiatowej

Zadanie obejmuje budowę nowego budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Łowiczu przy ul. Kwiatowej 10A w miejsce starej nieczynnej kotłowni węglowej. Blok czterokondygnacyjny bez piwnic i windy, na 20 lokali mieszkalnych. Ogrzewane z kotłowni gazowej zlokalizowanej w budynku, parkingi dla min. 20 miejsc parkingowych. Mieszkania o podstawowym wyposażeniu z balkonami.

Decyzją Nr 700/2021 otrzymaliśmy pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego o pow. użytkowej 736,64 m², wraz z infrastrukturą techniczną, miejscami postojowymi i instalacją gazową.

Środki na budowę pochodzą będą z budżetu Miasta, a także już pozyskanej dotacji z BGK w ramach dotacji rządowych. Inwestycja jest planowana jako 2 – letnia.

Burmistrz podpisał z BGK umowę o udzielenie finansowego wsparcia ze środków Funduszu Dopłat w kwocie **4 103 552,27 zł**. Całkowity koszt inwestycji wynosi **5 129 440,34 zł**. Termin realizacji przewidziano na lata 2023-2024. Przeprowadzono postępowania przetargowe, które zostało unieważnione z powodu przekroczenia środków finansowych przeznaczanych na ten cel w budżecie. Pod koniec grudnia ogłoszono drugie postępowanie.

b) Mieszkania Dla Rozwoju (MDR) w Łowiczu / Mieszkanie Plus

Przy ul. Płk. M. Krudowskiego w Łowiczu powstały 3 kameralne budynki o prostych, nowoczesnych bryłach i jasnej szaro-białej kolorystyce. Najmniejszy mieści 16 mieszkań; po 4 lokale na każdej kondygnacji. W dwóch pozostałych zaprojektowano po 40 mieszkań. Od stron: wschodniej i zachodniej wysunięto balkony, co zapewnia duże nasłonecznienie. W każdym budynku przewidziano pomieszczenie wózkowni, wyposażone w stalowe stojaki na rowery. Mieszkańcy będą mogli także korzystać z miejsc postojowych.

Nabór wniosków zakończył się 30 czerwca 2021 r.; złożyły je 322 gospodarstwa domowe. Weryfikację zaplanowano na początek 2022 r.; samorząd przyznaje wnioskodawcom punkty za kryteria społeczne, uprawniające do pierwszeństwa w „kolejce” po mieszkania. W Łowiczu pierwszeństwo mają m.in.: rodzice, rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze oraz osoby, które opuściły takie placówki, młodzi dorośli do 35 r.ż., niepełnosprawni, a także zainteresowani przeprowadzką do Łowicza. Kolejny etap weryfikacji – a więc sprawdzenie zdolności czynszowej i potwierdzenie braku zaległych zadłużeń – planowany jest na przełomie października i listopada br. Wnioskodawcy, którzy zostaną zakwalifikowani przez łowicki samorząd, otrzymają mailem: elektroniczny formularz dotyczący ich sytuacji finansowej oraz pliki załączników. Inwestycja powstała w ramach rynkowej części rządowego programu Mieszkanie Plus. Realizacją zajmuje się spółka celowa MDR Łowicz Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, którą tworzą dwa podmioty: Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZAN oraz Gmina Miasta Łowicz. Gmina Łowicz wniosła do spółki grunt pod osiedle, a pieniądze na budowę pochodzą ze środków Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZAN, którym zarządza spółka PFR Nieruchomości. Na przełomie II i III kwartału 2022 rozpoczęto zasiedlanie bloków. Mieszkania przekazywane są najemcom w stanie wykończonym: łazienka (glazura, terakota, sanitariaty), pokoje (panele, ściany malowane na biało, drzwi wewnętrzne), kuchnie (terakota, pas glazury na ściennicę, drzwi wewnętrzne), hole (panele, ściany malowane na biało). Do każdego mieszkania przynależy balkon, taras lub ogródek. Budynki są wyposażone w windy, kotłownie gazowe, śmietniki, wózkownie. W środkowej części osiedla znajduje się plac zabaw, wraz z miejscem do wypoczynku.

Obecnie wszystkie mieszkania są wynajęte, a mieszkańcy korzystają z nowych lokali i stabilizacji związanej z bezpiecznym najmu instytucjonalnego. Program przewiduje również dopłaty do mieszkań dla tych osób, które spełniają warunki stawiane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Całe zadanie jest zakończone. Miasto otrzymało środki finansowe za wniesiony aportem grunt, do spółki MDR Łowicz sp. z o.o.

CEL STRATEGICZNY II:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa

ZADANIE 1:

Selektywna prywatyzacja komunalnych zasobów mieszkaniowych

Miasto nie planuje prywatyzacji zasobów komunalnych.

CEL STRATEGICZNY II:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa

ZADANIE 4.

Przygotowanie i wdrażanie programu budownictwa, remontów i modernizacji zasobów komunalnych

- a) Termomodernizacja budynku wielorodzinnego mieszkalnego w Łowiczu, ul. Armii Krajowej 43M – 200 000,00 zł;
- b) Wymiana pokrycia dachowego i częściowa wymiana więźby dachowej w budynku mieszkalnym, wielorodzinnym przy ul. Mostowej 3 w Łowiczu – 346 946,36 zł;
- c) Remont pokrycia dachowego budynku przy ul. Tkaczew 13 w Łowiczu – 29 990,49 zł.

CEL STRATEGICZNY II:

Podniesienie poziomu jakości życia

PROGRAM STRATEGICZNY:

Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa

ZADANIE 5.

Wspieranie różnorodnych form budownictwa mieszkaniowego

Miasto współpracuje z prywatnymi inwestorami i osobami prywatnymi w zakresie budownictwa mieszkaniowego poprzez zmiany planu zagospodarowania przestrzennego, czy też sprawną współpracę administracyjną. W Studium uwarunkowań przestrzennych powiększono powierzchnię gruntów pod budownictwo mieszkaniowe. W roku 2021 na terenie miasta powstawały kolejne prywatne budynki mieszkalne, m.in. przy ul. Blich, ul. 1 Maja / Akademickiej, ul. Żabiej.

Miasto Łowicz przygotowało w roku 2012-2022 zadanie inwestycyjne pn; „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ulicy Kwiatowej 10A w Łowiczu wraz z infrastrukturą techniczną, miejscami postojowymi i instalacją gazową” . Powstaje blok z 20 lokalami mieszkalnymi, windą i kotłownią gazową. Budynek będzie włączony do gminnego zasobu mieszkań komunalnych. Inwestycja ma wsparcie w 80% z Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach funduszu dopłat wspierających budownictwo mieszkaniowe. Całkowity koszt 5.6 mln z dotacją około 4.5 mln zł. Planowany termin zakończenia, połowa roku 2024

CEL STRATEGICZNY III:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zaopatrzenie miasta w czynniki energetyczne

ZADANIE 1.

Modernizacja i rozwój systemu ciepłowniczego

Zakład Energetyki Ciepłej w Łowiczu Sp. z o.o. w roku 2022 wykonał bieżące działania i naprawy w zakresie systemu ciepłowniczego na terenie miasta Łowicz.

CEL STRATEGICZNY III:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zaopatrzenie miasta w czynniki energetyczne

ZADANIE 2:

Kontynuacja zadań zmierzających do gazyfikacji miasta

Systematycznie jest rozwijana sieć gazowa na terenie Miasta Łowicza. Są w wielu miejscach rozbudowywane nitki gazociągów i wykonywane nowe przyłącza. Nie są to już sieci wielokilometrowe, ale mniejsze fragmenty, ale ich sukcesywnie przybywa. Właściwie prawie wszystkie osiedla domków jednorodzinnych mają sieć wybudowaną, podłączone są duże zakłady przemysłowe tj. Maspex, Mleczarnia, Baumit, Spółdzielnia inwestycji i Budownictwa w Łowiczu, dużo budynków mieszkalnych wielorodzinnych i jednorodzinnych. Efekty rozbudowy sieci gazowej są widoczne, ponieważ znacząco się poprawiła jakość powietrza, co wykazują czujniki Airly. Obecnie trwa budowa nowej kotłowni gazowej dla potrzeb ZEC, w celu częściowego zastąpienia kotłowni ZEC opalanej węglem kamiennym. Znacząco to wpłynie na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w Łowiczu

Osobną kwestią jest budowa sieci gazowej na osiedlu Górki. Jest tam zaprojektowana nowa sieć gazowa dla większości osiedla. Niestety nie wszyscy mieszkańcy tego osiedla zadeklarowali chęć podłączenia się do gazu i projektowanie nie obejmuje wszystkich ulic na osiedlu. Ze względu na sytuację geopolityczną PGNiG wstrzymał inwestycje na os. Górki.

W roku 2022 PGNiG dalej kontynuowało rozbudowę sieci gazowej i podłączało budynki do sieci.

CEL STRATEGICZNY III:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zaopatrzenie miasta w czynniki energetyczne

ZADANIE 3.

Rozwój odnawialnych źródeł energii

a) Podpisano umowę na wykonanie odwiertu geotermalnego w Łowiczu

Burmistrz Miasta Łowicza Krzysztof Jan Kaliński i wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Dominik Bąk, 12 sierpnia 2021 r. podpisali umowę na wykonanie odwiertu geotermalnego na terenie Łowicza! Geotermia to odnawialne źródło energii, które pozyskuje się ze skał, wody i gruntów, znajdujących się pod powierzchnią Ziemi. Eksploatacja wód geotermalnych i zastosowanie energii geotermalnej np. w ciepłownictwie może przynieść miastu wiele korzyści.

Podpisanie umowy było ukoronowaniem kilkuletnich starań samorządu łowickiego o pozyskanie środków na ten odwiert. Przypomnijmy, że pierwszy wniosek w tej sprawie miasto złożyło już w 2016 roku. Niestety nie otrzymał on wówczas pozytywnej opinii głównego geologa kraju. Kolejny skutkowało tym, że Łowicz znalazł się ostatecznie w konkursie na 7 miejscu, spośród 15 samorządów w Polsce, które otrzymały dofinansowanie na badawcze odwierty geotermalne. W sumie złożono 35 wniosków. Łowicz jest jedynym samorządem, który otrzyma dofinansowanie w województwie łódzkim! Państwo przeznaczyło na ten cel 229 mln złotych.

Łowicz otrzyma 19 772 250 zł. Pieniądze te w całości mają pokryć wszystkie koszty związane z tą inwestycją. Odwiert zgodnie z dokumentacją będzie sięgał głębokości 2.650 m i wykonany zostanie w latach 2023 – 2024 na miejskiej działce w sąsiedztwie Ronda Niepodległości. Działka ta jest na tyle duża, by w razie potrzeby móc wykonać na niej drugi odwiert oraz wybudować instalację, dzięki której zasilone zostaną w ciepło osiedla w centrum miasta: Starzyńskiego, Noakowskiego i Broniewskiego. W przyszłości pozyskane ciepło ma zostać również przeznaczone do celów rekreacyjnych. Obecnie jest prowadzona procedura przetargowa na wyłonienie wykonawcy tej inwestycji.

a) Realizacja programu „Czyste powietrze”

Funkcjonowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”.

W 2022 roku w punkcie udzielono 509 konsultacji osobom zainteresowanym uzyskaniem dofinansowania w ramach programu. Przygotowano 95 wniosków o dofinansowanie o podstawowym i podwyższonym poziomie dofinansowania oraz 97 wniosków o płatność.

Na mocy aneksu nr 5/2022 z 26.07.2022 r. do porozumienia z dnia 12.07.2019 r. miasto pozyskało 35 000,00 zł na funkcjonowanie punktu konsultacyjnego.

Na mocy porozumienia w sprawie dodatkowego finansowania dla najbardziej aktywnych gmin wdrażających Program Priorytetowy „Czyste powietrze” Miasto Łowicz pozyskało kwotę 25 600,00 zł.

Dodatkowo Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2022 r. wypłacił Miastu Łowicz 9 450,00 zł z tytułu zawartego porozumienia i późniejszych aneksów do niego

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

ZADANIE 1.

Skomunikowanie wewnętrznego układu drogowego z siecią dróg zewnętrznych

a) Wiadukt drogowy w Łowiczu

W dniu 17 marca 2023 roku został otwarty wiadukt drogowy nad linią PKP w ciągu ulic Warszawskiej i ul. 3-go Maja w Łowiczu. Zadanie inwestycyjne od wielu lat oczekiwane w mieście. Uporządkowało to znacznie ruch drogowy w mieście. Wraz z wiaduktem zostały w pełni wykorzystane a wybudowane wcześniej drogi dojazdowe do wiaduktu. Uporządkowany został także ruch pieszych i rowerzystów. Piesi mają szeroki chodnik na wiadukcie, w miarę bezpieczne przejścia dla pieszych w obrębie rond. Rowerzyści natomiast osobną ścieżkę rowerową łączącą ul. Bolimowską z ul. R. Dmowskiego i dalszą siecią ścieżek rowerowych w mieście. Uruchomiono także drogi dojazdowe do wiaduktu, od strony centrum miasta, w tym połączono ul. Napoleońską z ul. 3-go Maja, ułatwiono dojazd do stacji kolejowej Łowicz Główny od centrum Miasta. Wykonano remonty i modernizacje dróg wokół linii kolejowej tj. ul. Nieborowską, ul. Parkową i ul. Magazynową. Wykonanie wiaduktu i połączenie z ul. R. Dmowskiego, ul. Marszałka J. Piłsudskiego zdecydowanie odciążyło Śródmieście Miasta, od ruchu pojazdów w centrum. Obecnie te proporcje trochę zostały zachwiane, ze względu na remont mostu na ul. Mostowej, ale dzięki otwarciu wiaduktu, miasto nie zostało sparaliżowane. Zadanie to znacznie uporządkowało tereny wokół linii kolejowej

i sąsiednich terenów do tej pory mocno zaniedbanych. Otworzyło też nowe tereny inwestycyjne w samym centrum Miasta.

b) Obwodnica łowicza w ramach programu 100 obwodnic

W 2018 roku Miasto Łowicz skierowało pismo do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z siedzibą w Łodzi, w którym poinformowało, iż konieczne jest rozpoczęcie prac przy budowie wschodniej obwodnicy Łowicza, na Drodze Krajowej nr 70 i nr 92, wraz z wybudowaniem mostu na rzece Bzurze i usunięcia tranzytu przez centrum Miasta Łowicza. Informując, że inwestycja jest niezwykle potrzebna dla prawidłowego funkcjonowania w/w dróg w Łowiczu i okolicach, oraz w celu poprawienia w jakości życia mieszkańców wschodniej części miasta.

Miasto Łowicz wychodząc z inicjatywą i pragnąc pokazać, na podstawie dokumentów problem z nadmiernym hałasem, i ruchem drogowym, zleciło wykonanie pomiarów hałasu na ul. Bolimowskiej. Pomiarzy zostały wykonane na początku grudnia, które potwierdziły znaczące przekroczenia hałasu oraz ogromny ruch samochodów ciężarowych. Wyniki i wnioski z tych badań zostały przesłane do GDDKiA.

Jesienią 2019 r., mieszkańcy osiedla Zatorze rozpoczęli protesty, połączone z blokadą dróg. Wpłynęło to na wielkie utrudnienia w ruchu samochodów przez DK-70. Odbiło się to znaczącym odzewem w mediach także krajowych i z pewnością dotarło do ośrodków decyzyjnych w Warszawie. Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego w Łowiczu prowadzi monitoring w GDDKiA, o wpisaniu Obwodnicy Łowicza do programu rządowego. **W lutym 2020 roku, Program 100 Obwodnic, został ogłoszony i obwodnica Łowicza znalazła się na tej liście.**

Obecnie GDDKiA wybrała firmę IVIA na opracowanie studium korytarzowego w celu wybrania najkorzystniejszego wariantu obwodnicy. Są zaproponowane 4 korytarze przebiegu obwodnicy Łowicza. Wszystkie długości około 15 km wyprowadzające ruch tranzytowy z Miasta. Powstały by nowe drogi, wiadukty, mosty i przepusty. Uległby całkowicie zmianie ruch drogowy w Łowiczu i okolicach miasta. Na razie jest to inwestycja w przygotowaniu. Realizacja jest zaplanowana pod koniec dekady.

W 2022 roku odbyło się kilka spotkań z przedstawicielami GDDKiA, projektantów IVIA oraz mieszkańcami zainteresowanymi przebiegiem obwodnicy. Spotkania odbywały się w gminach jak i w mieście Łowiczu. W dniu 08.07.2022 zakończono II turę działań informacyjnych. Obecnie rozpatrywane są wnioski wysłane do tego dnia. Jednocześnie w chwili obecnej trwają prace nad opracowaniem Raportu ze spotkań informacyjnych, którego częścią będzie zbiorcze zestawienie otrzymanych wniosków wraz ze stanowiskiem Projektanta. Trwa inwentaryzacja przyrodnicza w terenie oraz prowadzone są prace geologiczne. Przewidywany termin złożenia wniosku o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przewidywany jest na III kwartał 2023.

c) Droga południowa łącząca rondo Niepodległości z rondem na ul. Jana Pawła II.

Zadanie to polegałoby na budowie około 2 km nowych dróg w Łowiczu, łączący ul. Kaliską ze skrzyżowaniem z ul. R. Dmowskiego i ul. Marsz. J. Piłsudskiego, poprzez ul. Kaliską, ulicę Kolejową,

do ul. Katarzynów i dalej przecinałoby ul. Łyszkowicką, do ul. Jana Pawła II. Inwestycja wyprowadziłaby częściowo ruch z wiaduktu i stanowiłaby alternatywę dla istniejących dróg w mieście, mocno przeciążonych. Miasto systematycznie pozyskuje grunty pod tą inwestycję, ale w dalszym ciągu jeszcze sporo brakuje.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

ZADANIE 2.

***Poprawa jakości dróg lokalnych,
w tym modernizacja zabytkowej części miasta***

W zakresie poprawy jakości dróg lokalnych, dokonano budowy oraz przebudowy ulic:

a) Drogi gminne wraz z dokumentacją – 37 100,00 zł

Środki finansowe na dokumentację techniczną planowanych do wykonywania dróg gminnych. Środki są wydatkowane na przygotowanie dokumentacji przebudowy placu postojowego przy budynku Łowicz Przedmieście oraz wykonanie projektu przebudowy ul. Konopackiego, wraz z budową parkingu. Środki na te cel zarezerwowano jako niewygasające z budżetu 2022 - 36.900,00 zł z terminem realizacji do 30.06.2023 r.

b) Budowa ulicy Makowej – wykonanie 25 070, 00 zł

Wykonany jest projekt budowlany budowy ul. Makowej wraz z kanalizacją deszczową i kanałem technologicznym. Oferty na wykonanie projektu złożyły 3 firmy, wybrano najkorzystniejszą ofertę firmy Biuro Projektów Kolejowych i Usług Inwestycyjnych Sp. z o.o., za cenę 23 370,00 zł brutto. Umowa podpisana. Wykonawca zadania uzgadnia projekt z ZUK w Łowiczu.

c) Budowa ulicy Chabrowej - wykonanie 97 170,00 zł

Trwają prace nad wykonaniem projektu budowlanego i przeprowadzenia procedury uporządkowania stanów własnościowych gruntów pod budowę drogi. W dniu 08.02.2022 r. podpisano umowę z firmą GREEN Cities Instructure Sp z o.o z Gdańska, na wykonanie projektu. Wykonawca wykonał projekt wielobranżowy w następujących branżach: drogowej, elektrycznej, teletechnicznej, wodno-kanalizacyjnej. Elementy wymienionej infrastruktury zostały wkomponowane w nowy pas drogowy. Pas drogowy został tak ograniczony aby w/w infrastruktura mogła być

zaprojektowana zgodnie obowiązującymi warunkami technicznym. Wykonawca wykonał wstępne podziały geodezyjne, które zostały wskazane mieszkańcom ulicy.

Obecnie Wykonawca jest w fazie pozyskiwania ostatnich opinii z Wodami Polskim, Starostwem Powiatowym, Ochroną Środowiska. Planowany termin przekazania kompletnej dokumentacji przez Wykonawcę to koniec kwietnia 2023 r. Środki na te cel zarezerwowano jako wydatki niewygasające z budżetu 2022 z terminem realizacji do 30.06.2023 r.

d) Projekt ronda ulica Topolowa – Ułańska – wykonanie 88 100,00 zł

Trwa wykonywanie dokumentacji technicznej budowy ronda. Wykonawca (FTB AREX Paweł Jażdżyk) podpisał umowę 11.07.2022 r., kwota 86 100 zł, z terminem realizacji do maja 2023 r. Trwają uzgodnienia z Zakładem Energetycznym oraz Zakładem Usług Komunalnych. Środki na te cel zarezerwowano jako niewygasające z budżetu 2022 z terminem realizacji do 30.06.2023 r.

e) Wykonanie nakładki asfaltowej łączącej ul. Prymasowską i wieś Jastrzębie – dokumentacje wykonanie 50 380,74 zł

Wykonano dokumentację techniczną drogi. Projektant Paweł Jażdżyk FTB AREX złożył najkorzystniejszą ofertę i wykonał projekt umożliwiający złożenie Zgłoszenia w Starostwie Powiatowym na budowę – I etapu obejmującego odcinek od rzeki Uchanki do ul. Prymasowskiej.

Równoległe złożono wniosek do Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wydanie pozwolenia na prowadzenie nadzoru archeologicznego. Uzyskaliśmy zgodę konserwatora na nadzór archeologiczny.

f) Budowa drogi ul. Czajki – wykonanie 1 203 516,25 zł

Zadanie obejmuje wykonanie dokumentacji i budowę drogi w latach kolejnych. Prace projektowe trwają. Dokumentację wykonano w zakresie etapu I. Prace projektowe trwają, nad kolejnym etap II i nowym przebiegiem drogi. Obecnie prowadzone są prace projektowe nad dokumentacją, a w szczególności pozyskaniem niezbędnych opinii, decyzji od PKP, Zakładu Energetycznego. Ogłoszenie postępowania przetargowego planowane jest w połowie września br. Podpisanie umowy z wykonawcą przewidywane jest w połowie października, natomiast zakończenie budowy drogi przewidziane jest w czerwcu 2023 roku.

Nawierzchnię ulicy Czajki projektuje się z mieszanek bitumicznych wraz z chodnikiem z kostki betonowej na całym odcinku. Przeprowadzono postępowanie przetargowe na Etap I pn. „Przebudowy ul. Czajki wraz z budową kanalizacji deszczowej” i wyłoniono wykonawcę HYDROBUD Paweł Złotowski, który wykonała zadanie za kwotę 1 043 040,00 zł brutto. W pierwszy etapie zadanie zakończono.

Kwota 652.207,50 zł stanowi wydatki niewygasające roku 2022, które zostaną wykorzystane w kolejnym roku.

g) Budowa chodnika na ulicy Basztowej – wykonanie 50 000,00 zł

Prace polegały na wykonaniu chodnika na ul. Basztowej. Prace wykonał Zakład Utrzymania Miasta.

a) Projekt wizualizacji rozbudowy skrzyżowania - wjazd z os. Górki -ul. Piaskowa- Podgrodzie- Prymasowska – wykonanie 15 000,00 zł

Przeprowadzono postępowanie w trybie zapytania ofertowego na wykonanie wizualizacji. W grudniu 2022 r. wybrano wykonawcę i podpisano umowę na wykonanie koncepcji rozbudowy na kwotę 15 000 zł. Zadanie zakończono.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

ZADANIE 3.

Współdziałanie z PKP i PKS w celu poprawy połączeń komunikacyjnych miasta z otoczeniem

a) Budowa pętli autobusowych dla autobusów komunikacji publicznej oraz zakup wiat autobusowych

Wyłoniono wykonawcę na roboty budowlane związane z budową pętli autobusowych dla autobusów komunikacji publicznej na ul. Tuszewskiej i ul. Łódzkiej. Wartość prac 235 011,12 zł brutto. Pętle autobusowe zostały wykonane i oddane do użytkowania. Zakupiono 21 wiat autobusowych, które zainstalowano w następujących lokalizacjach:

- ul. Sikorskiego 2 szt., ul. Starzyńskiego 2 szt., ul. Wiejska 1 szt., ul. Powstańców 1863r. 1 szt., ul. Jana Pawła II 4 szt., ul. Armii Krajowej 3 szt., ul. Chełmońskiego 2 szt., ul. Łódzka 1 szt., ul. Kurkowa 2 szt., ul. Tuszewska 1 szt., ul. Kiernozka 1 szt., ul. Blich 1 szt.

b) Modernizacja dworca w Łowiczu

Komfortowy, bezpieczny, spełniający współczesne standardy obsługi podróżnych, a do tego z elewacją łączącą w sobie XIX-wieczny charakter z nowoczesnością i motywem z wycinanki łowickiej – taki po modernizacji będzie dworzec Łowicz Główny. W październiku 2021 r. w holu dworca Łowicz Główny została zorganizowana konferencja prasowa poświęcona modernizacji budynku. Inwestycja jest realizowana a jej koszt wyniesie około 12 mln zł. Prace zakończą się w drugiej połowie 2023 roku. Inwestorem jest PKP.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

ZADANIE 4:

Budowa wiaduktu i dróg dojazdowych

a) Budowa wiaduktu i dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą – 5 859 297,34 zł (w tym kwota w wysokości 158 381,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych)

W 2022 r realizowano i zakończono Etap III – 2020-2022 budowy nowych odcinków dróg i przebudowy istniejących ulic w obrębie dojazdu do wiaduktu od strony Miasta w zakresie ul. 3- Maja, ul. Napoleńskiej, ul. Parkowej i ul. Magazynowej. łączna długość nowych i przebudowanych dróg powstałych przy rondzie od strony Miasta 1091m.

Na zadanie „Budowa drogi od ronda w ul. 1-go Maja do wiaduktu drogowego w Łowiczu” otrzymaliśmy dofinansowanie : Dotacja FDS – 3 628 696,00 ,RFIL – 158.381,00 zł , WFOŚiGW w Łodzi – pożyczka 742 386 zł. W dniu 20 maja 2022 r. zakończono roboty i podpisano protokół końcowy. Zakończono zadanie „Budowa dróg dojazdowych do wiaduktu. W ramach inwestycji wybudowano nowe odcinki dróg od ronda na ul. 1-go Maja do wiaduktu. Roboty zostały wykonane od dnia 17.01.2020 roku do dnia 15.04.2022 roku. W grudniu 2022 r. zapłacono zgodnie z podpisanym porozumieniem z PKP kwotę w wysokości 4 724 731,48 zł w ramach partycypacji w kosztach budowy wiaduktu. Wyplacono odszkodowania za nabyte nieruchomości, pod budowę dróg dojazdowych do wiaduktu.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

ZADANIE 5.

Wykonanie przedłużenia ulicy Starorzecze z budową ronda

W 2017 i 2018 roku wystąpiono do właścicieli z propozycją sprzedaży gruntu pod budowę drogi. Nikt z właścicieli nie odpowiedział w tej sprawie, natomiast w 2022 r. ponownych wystąpień nie było.

CEL STRATEGICZNY III:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

ZADANIE 6:

Modernizacja taboru transportowego Miasta Łowicza oraz infrastruktury związanej z obsługą taboru i prowadzonym transportem zbiorowym

- a) **Przebudowa ul. Mostowej wraz z budową mini ronda, modernizacją mostu i budową ścieżki rowerowej od ul. Mostowej do ul. Warszawskiej w Łowiczu – wykonanie 550 000, 00 zł**
- Modernizacja mostu drogowego, polegająca na wymianie całej konstrukcji mostu. Konstrukcja mostu stalowa z elementów blachownicowych, nowa nawierzchnia płyty mostowej nawierzchni jezdni, chodników, barierek ochronnych, izolacji poziomych. Projektowane jest wykonanie nowego oświetlenia ulicznego ledowego oraz kanał technologiczny,
  - Planowane jest wykonanie przebudowy ul. Mostowej (wraz z mostem),
  - Budowa mini ronda na skrzyżowaniu ul. Mostowej – Starorzecze – Tkaczew. Mini rondo o średnicy wewnętrznej około 10,0 m i zewnętrznej około 21,0 m cztero-włotowe. Wloty z azylami na przejścia dla pieszych a na kierunku wschód – zachód także z przejazdem dla rowerów, w celu połączenia istniejącej ścieżki rowerowej na wale, wzdłuż ul. Starorzecze, z projektowaną ścieżką rowerową na wale, prowadzącą do DK-70 ul. Warszawskiej w Łowiczu. Środkowa wyspa na rondzie przejazdowa granitowa 14/18,
  - Przebudowa dróg dojazdowych do ronda w kierunku wschód z chodnikami, oraz
  - ul. Tkaczew z jednostronnym chodnikiem i jezdnią asfaltową szerokości od 6,0 m do 7,0 m,
  - Wykonanie ścieżki pieszo-rowerowej od ul. Mostowej do ul. Warszawskiej prowadzona
  - na wale przeciwpowodziowym o szerokości 3,0 m długości 890 m, wraz ze zjazdem
  - do ul. Chrobrego, ul. Gdańskiej i ul. Wyzwolenia,
  - Usunięcie kolizji z istniejącą infrastrukturą nadziemną i podziemną. Na zadanie to Miasto otrzymało dofinansowanie w ramach programu rządowego Polski Ład z dofinansowaniem w wysokości około 95% całej inwestycji. Jest wybrany wykonawca prac firma Primost Południe z Będzina za kwotę 25.085.850, 00 zł. Realizacja prac w latach 2022-2024. Umowę podpisano 29.07.2022 r. Złożono wniosek do łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wydanie pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych. W grudniu 2022 r. wykonawca Primost przejął teren budowy pod wykonanie kładki tymczasowej. W marcu 2023 planowane są prace związane z rozbiórką mostu i realizacją kolejnych etapów, tj. rondo na skrzyżowaniu ul. Mostowej, ul. Starorzecze i ul. Tkaczew, oraz ścieżka rowerowa. Kwota

540.479,53 zł stanowi wydatki niewygasające roku 2022, które zostaną wykorzystane w 2023 roku.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

ZADANIE 7.

Budowa obwodnicy na Górkach

Zarząd Województwa odmówił uzgodnienia projektu „Aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łowicza” w zakresie zgodności z ustaleniami „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” w dniu 28 listopada 2016 roku Burmistrza Miasta Łowicza złożył zażalenie na postanowienie Zarządu Województwa Łódzkiego w dniu 5 grudnia 2016 roku. W dniu 30 grudnia 2016 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Łodzi utrzymało w mocy zaskarżone postanowienie organu I instancji.

W dniu 15 lutego 2017 r. Burmistrz Miasta Łowicza złożył skargę na postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łodzi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi. Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2017 r Sąd Administracyjny w Łodzi uchylił zaskarżone postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łodzi i poprzedzające je postanowienie Zarządu Województwa Łódzkiego.

Uchwałą NR LXIII/444/2018 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 27 września 2018 r. w sprawie aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łowicza został potwierdzony dotychczasowy, projektowany przebieg drogi wojewódzkiej 703, który miałby zastąpić obecny stanowiący ul. Łęczycką.

Sprawa budowy obwodnicy dzielnicy Górek była rozważana w roku 2021 przy programie budowy obwodnicy łowicza, w ramach programu budowy 100 obwodnic. Dwa warianty okrążają Miasto łowicz od strony zachodniej i obejmowałyby, budowę obwodnicy w nieco innym przebiegu niż było to planowane pierwotnie, ale rozwiązujący znacząco ten problem. Na tę chwilę nie są podjęte żadne konkretne ustalenia co do takiego rozwiązania i nie wiadomo który wariant będzie przyjęty do realizacji (trwa etap konsultacji). Najprawdopodobniej do czasu rozstrzygnięcia tej kwestii, nie będzie żadnych działań podejmowanych przez Zarząd Województwa.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej

ZADANIE 1:

Dalsze niwelowanie dysproporcji pomiędzy stopniem zawodociągowania a stopniem skanalizowania miasta

a) Budowa kanalizacji deszczowej w ulicy Wyzwolenia - 68 500,16 zł

Wykonano dokumentację techniczną wraz z niezbędnymi uzgodnieniami budowy kanalizacji deszczowej z wylotem do Bzury wraz z odtworzeniem nawierzchni i włączono w kompleksowe zadanie „Przebudowa ul. Mostowej z modernizacją mostu i budową ścieżki rowerowej od ul. Mostowej do Warszawskiej”. Trwa procedura pozyskiwania niezbędnych pozwoleń i zgód. Kompletowany jest wniosek do Wód Polskich o dysponowanie gruntem na cele budowlane. Uzyskaliśmy zgodę na realizację inwestycji drogowej od Starosty Łowickiego.

b) Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Czajki - wykonanie 2.592.849,31 zł

W tym kwota w wysokości 1.262.543,09 zł ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, wkład własny to kwota 1.330.306,22 zł. W procedurze zamówienia publicznego wybrano wykonawcę firmę TRAKT Bobrzak, Teclaw Sp. Jawna, z którą podpisano umowę na kwotę 2 736 990,00 zł. Wykonano odcinek sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Czajki od studni S27 do S44 wraz przyłączami i przyłączami nie wykonanymi na odcinku zrealizowanym, odcinek od S3 (ze studnią) do S1 oraz odcinek tłoczny kanału od P11 do S49 w następującym zakresie:

- wykonano rozbiórkę mechaniczną nawierzchni jezdni asfaltowej wraz z odtworzeniem nawierzchni jezdni z tłucznia,
- wykonano roboty ziemne: wykopy pod sieć wraz z odwodnieniem, zasypaniem wykopów i zagęszczenie do $Is=0,98$,
- wykonano kanał sieci z rur PCV wraz ze studniami od S27 do S44 $\varnothing 400/315$ $L=523,42m$,
- wykonano kanał sieci z rur PCV wraz ze studniami od S3 do S1 $\varnothing 400$ $L=38,64m$,
- rurociąg tłoczny od P11 do S49 $\varnothing 160$ $L=52,51m$,
- kanały przyłączy do posesji z rur PCV $\varnothing 160$,
- studzienki systemowe z PCV $\varnothing 315$,

- zabezpieczano kolizję sieci z istniejącą infrastrukturą podziemną,
- demontaż i ponowny montaż ogrodzenia.
- wykonano rozbiórkę nawierzchni z kostki wraz z ponownym odtworzeniem
- wykonano roboty ziemne: wykopy pod sieć wraz z odwodnieniem, zasypaniem wykopów i zagęszczenie do $I_s=0,98$,
- wykonano kanał sieci z rur PCV $\varnothing 200$ L=62,3 m.

Roboty zakończono i odebrano od Wykonawcy w listopadzie 2022 r. Trwa procedura przygotowania całej dokumentacji budowy prowadzonej w latach minionych 2018 - 2022 przez ZUK Łowicz i Miasto Łowicz do zawiadomienia odpowiednich organów. Środki w kwocie 29.520,00 zł zostały przeniesione na wydatki niewygasające na 2023 r.

c) Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej ul. 10 Pułku Piechoty – dokumentacja, wykonanie – 59 040,00 zł

W ramach zadania planowane jest wykonanie dokumentacji technicznej budowy wodociągu i kanalizacji sanitarnej w ul. 10 Pułku Piechoty w celu budowy infrastruktury technicznej przed rozpoczęcie zabudowy ulicy przez inwestorów indywidualnych. Wyłoniono wykonawcę prac projektowych. Wykonawcą jest firma PROTECH Anna Tarnowska z siedzibą w Kutnie na kwotę 29 520 zł brutto. Wykonawca opracował projekt budowlany wraz z uzgodnieniami. Terminem zakończenia prac kwiecień 2023. Środki na ten cel zarezerwowano jako niewygasające z budżetu 2022.

d) Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Przemysłowa – wykonanie 29.520,00 zł

Opracowano dokumentację techniczną pod budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Przemysłowej wraz z przebudową drogi. Trwa procedura pozyskania niezbędnych pozwoleń. Miasto podpisało porozumienie z EKO Łowiczanką na odbiór ścieków z ul. Przemysłowej i ul. Piekarskiej.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej

ZADANIE 2:

Uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez rozdział wód deszczowych od ścieków sanitarnych, udrożnienie kanalizacji deszczowej

Trwają sukcesywnie prace udroźnienia kanalizacji deszczowej i sanitarnej, prowadzone przez Zakład Usług Komunalnych.

CEL STRATEGICZNY:

Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta

PROGRAM STRATEGICZNY:

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej

ZADANIE 3:

Modernizacja oczyszczalni ścieków

a) Modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji Łowicz – etap I – wykonanie 19.761.173,79 zł

Środki zostały wykorzystane na wykonanie robót budowlanych przez Firmę Proffico Sp z o.o. z Warszawy na wykonanie zadania „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łowiczu – zadanie IC (instalacja do odwadniania osadu – obiekt nr 19)”, na wykonanie robót budowlanych z Wykonawcą Konsorcjum Firm: Lider Konsorcjum - HMK Sp. z o.o., 43-200 Pszczyna, ul. Dworcowa 13, Partner Konsorcjum - Konstrukcje Jastrzębie Sp. z o.o., 44-330 Jastrzębie -Zdrój, ul. Towarowa 15 - zadanie „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łowiczu - zadanie IB (bez hydrolizy)”.

Poniesiono również wydatki za pełnienie nadzoru autorskiego dla realizacji przedsięwzięcia, świadczenie usług nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania inwestycyjnego, za usługę nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi przy realizacji inwestycji, kompleksowa i ciągła obsługa konsultingowa w zakresie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane, podatek VAT.

Wydatki poniesione z udziałem środków unijnych – 4.046.179,23 zł, a wkład własny to kwota 15.714.994,56 zł.

MONITORING WSKAŹNIKÓW REALIZACJI STRATEGII MIASTA ŁOWICZA NA LATA 2015-2023

częściowy brak informacji za rok 2022 w GUS (w większości dostępne są dane za I półrocze 2022), wykorzystane zostały porównawczo dostępne dane z lat ubiegłych) – <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obszar objęty monitoringiem	Wskaźnik – narzędzie kontroli	Zmiany (rok do roku)
Wskaźniki monitorujące ogólną kondycję łowicza	Liczba ludności	27 687 (2021) 26 393 (2022) SPADEK o 1294
	Przyrost naturalny	- 154 (2021) - 103 (2022) SPADEK o 51
	Saldo migracji na pobyt stały	- 207 (2021) - 265 (2022) WZROST o 58
	Ludność w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym	- wiek produkcyjny 57,5 %, - wiek przedprodukcyjny 17,8 %, - wiek poprodukcyjny 24,7 %, (2021) b.d. za 2022
	Liczba urodzeń żywych	99 (2021) 97 (2022) SPADEK o 2
	Urodzenia żywe na 1000 ludności	7,35 (2021) 7,33 (2022) SPADEK o 0,02
	Liczba zgonów	206 (2021) 200 (2022) SPADEK o 6
	Zgony na 1000 ludności	15,30 (2021) 15,12 (2022) SPADEK o 0,08
czynnym zowanie rozwoju gospodarczego miasta w celu zwiększenia zamożności i	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	83 (2021) 83 (2022) BEZ ZMIAN

	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	151 (2021) 169 (2022) WZROST o 18
	Spółki prawa handlowego	160 (2021) 175 (2022) WZROST o 15
	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 000 ludności	1 111 (2021) b.d. za 2022
	Spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego na 1000 mieszkańców	12 (2022)
	Pracujący w gospodarce narodowej (liczba osób)	b.d.
	Pracujący na 1000 mieszkańców	291 (2020) 300 (2021) WZROST o 9
	Ilość nowych inwestorów wraz z liczbą stworzonych miejsc pracy	b.d.
	Wskaźniki monitorujące realizację celu strategicznego II – Podniesienie poziomu jakości życia.	Liczba uczestników imprez w Łowickim Ośrodku Kultury
Udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach budżetu miasta		2,4 mln (2021) 2,7 mln (2022) WZROST o 0,3 mln
Liczba bezrobotnych		776 (2021) 620 (2022) SPADEK o 156
Liczba długotrwale bezrobotnych		399 (2021) 324 (2022) SPADEK o 75
Liczba przestępstw		466 (2021) 597 (2022) WZROST o 131
Wskaźniki monitorujące realizację celu strategicznego III – Poprawa wyposażenia infrastrukturalnego miasta.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego miasta (%)	54 % (2021) 54 % (2022)
	Liczba mieszkań oddanych do użytkowania	23 (2020) 163 (2021) WZROST o 140

	Liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców	420 (2021) b.d. za 2022
	Ilość nowo powstałych mieszkań komunalnych, socjalnych i chronionych (łącznie)	0 (2021) 0 (2022) BEZ ZMIAN
	Ilość kilometrów ścieżek rowerowych	13,6 (2021) b.d. za 2022

Opracowanie:

**Wydział Współpracy z Organizacjami
Pozarządowymi, Aktywności Obywatelskiej
i Przedsiębiorczości**

Urząd Miejski w Łowiczu
Al. Sienkiewicza 62, 99-400 Łowicz
tel. 46 830 91 68 / 88 / 97

www.lowicz.eu

Korekta:

Sekretarz Miasta Łowicza